

Armon Sana

ESIKOISET RY:N SEURAKUNTALEHTI 1/2025

Jalkojen pesemisestä – Luther
Martta ja Jarmari Sipposen elämän vaiheita
Heräyksen ihmisiä – Paul Gerhardt
Katekismuksen oppilaina – Isä meidän -rukous

Esikoiset ry on Suomen evankelisluterilaisen kirkon lestadiolainen herätysliike. Vuonna 2016 perustettu yhdistys jatkaa esikoislestadiolaisuuden vanhaa herätysliikeperinnettä kansankirkkomme yhteydessä. Se nojaa uskossa ja elämässä Raamattuun ja luterilaiseen tunnustukseen. Lähetyskäsken mukaisesti yhdistys haluaa julistaa kaikkialla parannusta ja syntien anteeksiantamusta Jeesuksen nimessä. Sanoman ydin on, että pelastus on uskossa Kristuksen sovitustyöhön. Se tuottaa rakkauden hedelmiä.

Mistä meidät tunnetaan?

Jeesus sanoo: *"Siitä kaikki tuntevat teidät minun opetuslapsikseni, jos teillä on keskinäinen rakkaus."* (Joh. 13:35)

On suurta ja arvokasta, että tämä Jumalan sana toteutuu käytännössä yksityisen kristityn tasolla. Jokainen meistä saamme olla tärkeänä lenkkinä tässä rakkauden ja luottamuksen ketjussa. Miten tämän luottamuksen tulisi näkyä yksityisellä tasolla? Ennen kaikkea rakkauden tekoina lähimmäisiämme kohtaan, mitkä muistetaan vielä viimeisellä tuomiolla. Ja antaahan elävä usko ja kristittyjen yhteys kiitollisen ja iloisen mielen, joiden varassa jaksamme kilvoitella suurta päämääräämme kohti.

Jokainen meistä olemme myös avoimia Kristuksen kirjeitä, kuten Paavali sanoo: *"Te olette Kristuksen kirje, meidän palvelustyöllämme kirjoitettu, ei musteella, vaan elävän Jumalan Hengellä, ei kivitaluihin, vaan sydämen lihataluihin."* (2. Kor. 3:3) Ne ihmiset, joita kohtaamme, lukevat meitä käytöksemme, tekojemme, puheitemme ja valintojemme perusteella. He näkevät arvoistamme ja uskostamme nousevan viestin. Olemme se "vuorella oleva kaupunki", jota ei voi peittää. Uskon lamppu, vaikka se omasta mielestä usein tuntuu heikolta ja himmeältä, se kuitenkin näkyy kirkkaana pimeään maailman keskellä. Paavali rohkaisee meitä: *"Olkaa hengessä palavat, palvelekaa Herraa."*

Meidät tunnetaan myös siinä, että haluamme olla Sanalle uskollisia. Seurakunnassa rakkauden kohteena on Kristus ja hänen suuri sovitustyönsä. Kun Pyhän Hengen ohjaamat saarnaajat kirkastavat Kristusta kirjoitetun sanan rinnalla, evankeliumi kulkee silloin niin matalalla, että synnin kiusaama matkamies löytää turvasataman ristiinnaulitun Vapahtajamme verihaavoissa. Tällöin toteutuu henkilökohtaisella tasolla Jeesuksen sana: *"Siinä on rakkaus – ei siinä, että me rakastimme Jumalaa, vaan siinä, että hän rakasti meitä ja lähetti Poikansa meidän syntiemme sovitukseksi."* (Joh. 4:10)

Muistakaamme aina, että meidät on nimeltä kutsuttu Jumalan lapsiksi. Olemme taivaallista perheväkeä. Nimemme on kirjoitettu Elämän kirjassa. Siksi on tärkeää, että pidämme kaksin käsin kiinni tästä ihmisen kaikkein suurimmasta onnesta, Jumalan lapsen osasta. Kun kilvoittelemme uskon tietä armonkerjäläisen paikalla, pysymme aina Jumalan silmäterinä. Saamme turvallisesti uskoa, että syntimme on annettu anteeksi Jeesuksen pyhässä nimessä ja kalliissa sovintoveressä. Se tuo iloa ja rauhaa sydämiimme sekä rakkautta lähimmäistemme kanssa.

"Minä olen se hyvä paimen, ja minä tunnen omani, ja minun omani tuntevat minut, niin kuin Isä tuntee minut ja minä tunnen Isän." (Joh. 10:14–15) ■

Eero Nieminen

Armon Sana

on Esikoiset ry:n julkaisu

1/2025, 9. vuosikerta
Huhtikuu 2025

Ilmestyy kaksi kertaa
vuodessa.

Päätoimittaja

Eero Nieminen

Lehden toimituskunta

Eero Nieminen (vast.)

Tuomas Halme

Ilpo Harjutsalo

Jyrki Heinonen

Lehden taitto

Hanna Halme

Toimituksen sähköposti

armonsana@esikoiset.fi

www.esikoiset.fi

Paino

Rannikon Laatulapaino Oy

Sisältö:

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Lutherin opetus jalkojen pesemisestä
- 4 Kiitoksen aihetta – Aila Purtanen
- 5 Sananpalvelijat kokoontuivat Lahdessa
- 6 Armon sanoja
- 8 Neljänlainen kylvömaa – Raattamaa
- 10 Heräyksen ihmisiä – Paul Gerhardt
- 13 Esilaulajat kokoontuivat Hämeenlinnassa
- 14 Näin on Jumala meitä kuljettanut – Martta ja Jalmari Sipponen
- 18 Sulina Kiljusen muisteluita
- 22 Katekismuksen oppiliaina – Isä meidän -rukous
- 24 Lähetystyön jatkuminen Venäjällä
- 26 Armoistuin
- 26 Armon sävel -laulukirjasovellus
- 27 Adressien myynti
- 28 Lapset ja nuoret: Pääsiäisen
- 29 ilosanoma
Varhaisnuorten leiri
- 30 Äidin muistolle – Harri Anttonen
- 31 Perhepalsta

Lutherin opetus jalkojen pesemisestä

Jeesus nousi ehtoolliselta ja riisui vaippansa, otti liinavaatteen ja vyötti sillä itsensä. Sitten hän kaatoi vettä pesumaljaan ja rupesi pesemään opetuslastensa jalkoja ja pyyhkimään niitä liinavaatteella, jolla oli vyöttäytynyt. Jeesus sanoi: "Joka on kylpenyt, ei tarvitse muuta, kuin että jalat pestään, ja niin hän on kokonaan puhdas; ja te olette puhtaat, ette kuitenkaan kaikki". (Joh. 13:4–10)

Sitä, ettemme ainoastaan lahjoillamme palvele muita ja ole ylpeilemättä, vaan että kukin antaa toiselle hänen rikoksensa anteeksi, kutsutaan yleisesti jalkojen pesemiseksi; apostoli Paavali kutsuu sitä toisen kuorman kantamiseksi. Sillä se ei muuksi muutu; koko maailmassa et löydä yhtään niin puhdasta kristittyä, jolla ei olisi jotain vikaa ja heikkoutta; yksi on kiukkuinen, toinen on tyytymätön ja kummallinen luonteensa puolesta, kolmas kevytmielisyyteen asti iloinen, neljäs itara ja saita, viides liian runsas ja antelias. Sanalla sanoen, kuten pakanatkin ovat sanoneet: jokaisella on oma vikansa ja virheensä, jota hänen täytyy kantaa.

Se tapahtuu, niin kuin apostoli Paavali sanoo, siten, että toinen kantaa toisen kuormaa, siis että toinen pitää sydämellisesti huolta toisesta, surkuttelee häntä, ei ylenkatso häntä, ojentaa hänelle kätensä, opettaa häntä ystävällisesti, neuvoo ja auttaa häntä, että tämä toinenkin tulisi parannetuksi. Jos olet ymmärtäväinen, viisas ja oppinut, niin älä sen tähden katso viallisia ja yksinkertaisia ylen; älä pidä itseäsi heitä parempana, vaan käytä viisauttasi siten, että hekin tulisivat viisaiksi ja taitaviksi.

Jos me alati keskenämme harjoittaisimme tätä jalkojen pesemistä, niin ajattele, kuinka sangen kristillinen, levollinen ja yksimielinen olisikaan elämä seassamme, kun toinen alati tahtois toista auttaa kantamalla toisen kuormaa, eikä kukaan tahtois tehdä toiselle vahinkoa, vaan puhua kaikkea hyvää kaikille ja alati kokea auttaa ja parantaa muita. Silloin meillä voisi myös olla se lohdutus, ettemme peräti ole unhotaneet tätä Kristuksen käskyä, vaan jotenkin seuranneet sitä. Voisimme myös sovittaa itseemme tämän sanan, jonka Kristus tässä sanoo: te olette autuaat, jos te niitä teette. Sitä vastoin, jos emme seuraa tätä käskyä, täytyy omassatunnossamme olla aina se piikki, että olemme kadotettuja ihmisiä, joilla ei ole mitään onnea ja siunausta.

Tämä jalkojen peseminen tarkoittaa siis nyt varsinkin oppia nöyrästä, kristillisestä ja ystävällisestä elämästä, jota kristittyjen tulee viettää ja harjoittaa keskenään, jos he tahtovat olla Kristuksen opetuslapsia ja Jumalan lapsia. Vähän ennen kuolemaansa ja kärsimistensä Herra tahtoi jalkojen pesemisellään kehottaa meitä sellaiseen nöyryyteen ja palvelevaisuuteen, että vaikka meillä olisi miten suuria lahjoja tahansa, emme kuitenkaan ylpeilisi niistä, vaan ajattelisimme näin: jos Jumala on antanut tämän minulle ennen muita, niin on se toisesta tapahnutun sen vuoksi, että Hän tahtoo minun sitä enemmän palvelevan muita, sitä enemmän nöyryyttämään ja varomaan tarkoin, ettei perkele viettelisi minua ylpeyteen ja röyhkeyteen. Sillä jos joudumme niin kauas, olemme hukassa; me emme silloin ole Kristuksen, vaan Juudaksen opetuslapsia, niin kuin paavi ja koko hänen joukkonsa ovat.

Joita nyt Kristus on näin pessyt, ne menevät eteenpäin. Niin kuin he tunnustavat, että Jumala Kristuksen tähden on armosta antanut heidän syntinsä anteeksi, antavat he myös sydäimestä anteeksi, niin kuin Herramme opettaa Matteuksen evankeliumin 18. luvussa ja kuten me Isä meidän-rukouksessa rukoilemme: ”Anna meille meidän velkamme anteeksi, niin kuin mekin anteeksi annamme meidän velallisillemme.” Tässä nähdään selvästi, kuinka tätä jalkojen pesemistä on harjoitettava jatkuvasti koko elämämme ajan, jonka rakas Herramme Kristus on erityisestä rakkaudestaan antanut meille esimerkin, koska meidän kuitenkin pitää vaeltaa ja oleskella tässä saastaisessa maailmassa. Hän on viimeisellä hetkellään kehottanut meitä siihen. Jumala antakoon meille Pyhän Henkensä, Poikansa Kristuksen tähden, ettemme koskaan unohtaisi tätä kehotusta, ojentaisimme elämämme sen mukaan. Amen! ■

*Luther, Ahtisaarvoja
Lutherilaisen Evankeliumi-yhtiön kustantama 1877*

Kiitoksen aihetta

”HERRA ON MINUN PAIMENENI,
EI MINULTA MITÄÄN PUUTU.” (PS. 23:1.)

Kun ajattelen elämääni, kaikkea siinä, on Hyvä Paimen ollut jokaisena päivänä kanssani. Hän on antanut syntyä uskovaiseen kotiin, jossa on kasvatus ollut mahdollisuuksien mukaan Taivaan Isän neuvoja noudattaen. On ollut turvattu ja suojattu lapsuus.

Koulutiellä ja opiskeluvuosina Hyvä Paimen on ohjannut hyviä apulaisiaan tielleni tueksi ja turvaksi. Työelämässä hän on kulkenut edelläni, ohjannut jalkojani ja käsiäni, ollut kanssani antaen taitoa, ymmärrystä ja lähimmäisen rakkautta, kun sitä on tarvittu.

Kun tulee aika sairastaa, hän antaa lääkäreille ja hoitajille viisautta, taitoa, ymmärrystä, myötäelämistä, rohkaisua, iloa. Kiitos tästä kaikesta myös heille. Taivaan Isä siunatkoon askeleenne ja kättenne työt. Hän ohjaa askeleitani elämässäni, neuvoo, kun tarvitsen opetusta, lohduttaa, kun minua kohtaa suru ja murhe.

Joskus kun olen väsynyt matkasta, antaa hän voimaa jatkaa, jos olen oikein väsynyt ottaa hän minut syliinsä ja kantaa. Monta kertaa olen tottelematon, vastahakoinen, niskoitteleva, elän toisin kuin sana

opettaa, antaa hän kaiken anteeksi ja unohtaa ne. Näin hän virvoittaa sieluni ja ohjaa oikealle tielle.

Joskus hän rakastaa minua erikoisesti antamalla koettelemuksia ja vastoinkäymisiä elämääni. Näin hän vetää lähelle itseään, se on nimeltä puhuttelemista. Sieluni tulee virvoitetuksi Jumalan sanalla, ihmeellisillä lupauksillaan ja taivastuntemisillä. Pyhässä Jumalan sanassa on elämän tien ohjeet.

Suurinta, mitä hän on tehnyt, hän on antanut uskon sydämeeni ja valmistanut Jeesuksen lunastustyössä ikuisen elämän taivaassa.

Tahdon sydämeistäni kiittää näistä maallisista ja taivaallisista lahjoista Isääni, joka taivaassa asuu, mutta on aina lähelläni. Antakoon hän voimaa ja taitoa olla joskus hänen sanansaattajanaan ja pienenä enkelinä läheisilleni, ystävilleni ja kanssani kulkeville.

”Sinä olet minun Jumalani, ja sinua minä kiittän. Minun Jumalani, sinua minä kunnioitan.” (PS. 118:27–28) ▪

Aila Purtanen

Sananpalvelijat kokoontuivat Lahden rukoushuoneella

Viime vuoden lokakuun lopulla 26.10.2024 kokoontui noin 40 sananpalvelijaa ympäri Suomea Lahden rukoushuoneelle yksipäiväiseen seminaariin.

Seminaarin aiheena oli lähetystyö. Herätysliik-
keemme on tehnyt lähetystyötä jo vuosikymmenien
ajan mm. Venäjälle ja Viroon. Yhteistyökumppaneina
ovat olleet Inkerin kirkko ja Viron. ev.lut. kirkko.

Edellinen lähetysmatka Venäjälle on tehty touko-
kuussa 2023. Ennen koronaa ja Ukrainan sotaa Venä-
jälle suuntautuvia lähetysmatkoja tehtiin vuosittain
noin 20. Siihen sisältyvät myös pyhäkoulumatkat.

Venäjälle ei kuitenkaan ole päästy tekemään

lähetysmatkoja normaaliin tapaan ja kapasiteettia
on vapautunut ainakin toistaiseksi muualle suun-
tautuvaan lähetystyöhön. Seminaarin aiheena oli
pohtia niitä mahdollisuuksia mitä herätysliikkeel-
lämme on uusien reittien löytymiseen erityisesti
kotimaassamme.

Sananpalvelijat jaettiin ryhmiin ja kukin ryhmä
pohti annettua aihetta. Päivä koettiin tarpeelliseksi
ja hyviä ajatuksia syntyi siitä, miten Kristuksen anta-
maa lähetyskäskeyä voidaan viedä eteenpäin. Nyt poh-
dimme yhdessä ajan kanssa rukouksen hengessä,
mitkä niistä ovat Esikoiset ry:n toimesta mahdollista
toteuttaa. ■

SAKARI SILTALAN ALOITUSPUHE SAARNAAJIEN SEMINAARISSA LIIPOLASSA 26.10.2024

Seminaarin aiheena on evankeliumin levittämi-
nen eli miten me herätysliikkeenä toteutamme
Jeesuksen lähetyskäskeyä. Tänään pääpaino on
kotimaan lähetystyössä.

Päivän teema on oikeastaan kirjoitettu jo lähes
600 vuotta ennen Kristusta: *”Kadonneet minä tahdon
etsiä, eksyneet tuoda takaisin, haavoittuneet sitoa, heik-
koja vahvistaa; mutta lihavat ja väkevät minä hävitän.
Minä kaitsen niitä niin kuin oikein on.”* (HES. 34:16)

Uskomme, että Jumala on antanut meille armos-
saan Kristuksen puhtaan opin ja Pyhän Hengen.
Emme tarvitse tässä työssä uudenlaisia opetuksia,
vaan uskoa ja luottamusta siihen Jumalan sanaan,
jota useimmat meistä olemme kuulleet lapsuudes-
tamme asti. Tarvitsemme rohkeata herätyksen sanaa
sekä sitoutumista ja pyyteetöntä työtä Esikoiset ry:n
yhdessä sopimien toimintaperiaatteiden mukaisesti.
Tässä työssä saarnaajilla on keskeinen rooli, mutta
teemme sitä rukouksen hengessä yhdessä muiden
seurakuntalaistemme kanssa.

Me olemme kirkon sisällä toimiva lestadiolainen

herätysliike, jonka keskeiset näkemykset on esitetty
lehtemme Armon Sanan etusivulla. Oman herätys-
liikkeemme sisäinen haaste ei ole niinkään epätie-
tous uskomme perusteista, vaan enemmänkin selkeä
näkemys ja opetus siitä, miten kristittyinä tunnis-
tamme tässä liberalisoituneessa ajassa synnin vaarat,
että pysymme uskollisina Raamatun sanalle. Tämä
tarkoittaa selkeää, joskus varsin yksityiskohtaista-
kin, parannussaarnaa synnistä ja tietenkin vapautta-
vaa armon sanaa katuville syntisille. Erityisesti nuor-
ren kansan opettaminen kädestä pitäen on tärkeää,
koska kristinopin opetus yhteiskunnassamme on nyt
lähes olematonta.

Tämän päivän tarkoituksena on etsiä ja löytää nöy-
rällä, rukoilevalla mielellä uusia kohteita ja mahdolli-
suuksia viedä sanomaamme ihmisille tässä haastavassa
ajassa. Tuodaan avoimesti esiin omat kokemuksemme
ja näkemyksemme samalla kuitenkin muistaen Paava-
lin roomalaiskirjeen sanat. *”Olkaa veljellisessä rakkau-
dessa helläsydämiset toisianne kohtaan. Toinen toisenne
kunnioittamisessa kilpailkaa keskenänne.”* ■

Jeesus antaa elämän

”Jeesus antaa elämän” -aihe muistuttaa meitä siitä, kuinka Jeesus on kuolemallaan voittanut paholaisen ja kuoleman vallan. Usko Jeesukseen Kristukseen antaa toivon, joka kantaa ikuisuuteen ja taivaan kunniaan saakka.

Raamatun mukaan syntiinlankeemus paratiisissa aiheutti sen, että ihmiskunta tuli perisyynnin ja kuoleman alaiseksi. Ihminen on Jumalan vihan alaisena tuomittu kuolemaan. Jumalan vanhurskas laki pitää meitä kaikkia vallassaan. Emme voi itse, eikä mikään luotu voi meitä auttaa lain alta. Tämän lain ainoa mahdollinen täyttäjäksi on ollut Jumalan Poika, Jeesus Kristus, joka tuli ihmiseksi ja otti kannettavakseen kaikki meidän syntimme. Jeesus Kristus on meidän syntiemme sovitus; eikä ainoastaan meidän, vaan myös koko maailman syntien (1 Joh. 2:2).

Me saamme omistaa kristityn nimen sen vuoksi, että meillä on uskon kautta tällainen Herra ja Lunastaja. Jeesus on täynnä vanhurskautta ja antaa meille ikuisen elämän. Hänen kauttaan on kaikki luotu ja Hän on kaiken luomakunnan hallitsija, kuten apostoli Paavali kirjoittaa kolossalaisille: Hänessä meillä on lunastus, syntien anteeksisaaminen, ja hän on näkymättömän Jumalan kuva, esikoinen ennen kaikkea luomakuntaa. Sillä hänessä luotiin kaikki, mikä taivaissa ja mikä maan päällä on, näkyvät ja näkymättömät, olkoot ne valtaistuimia tai herrauksia, hallituksia tai valtoja, kaikki on luotu hänen kauttansa ja häneen, ja hän on ennen kaikkia, ja hänessä pysyy kaikki voimassa (Kol. 1:14–17).

Elämän antajan Jeesuksen seuraajana on turvallista tehdä matkaa kohti ikuista kotimaata. Vaikka tunnemme, että olemme monella tavalla viallisia ja synnin saartamia, saamme uskon kautta omistaa lain täyttäjän Kristuksen vanhurskauden omaksemme. Jumalan lapsina saamme nauttia sellaista rauhaa, jota maailma ei voi antaa. Täyttyköön mielemme ja sydämemme pääsiäisaamun ilolla. ■

Esko Rytkönen

Kristus Kaikkeuden Herra

Kirkkovuoden viimeinen sunnuntai muistuttaa Kristuksen kuninkuudesta ja viimeisestä tuomiosta. Raamatun tekstit kuvaavat sitä päivää, jolloin Kristus palaa taivaallisessa loistossaan. Matteuksen evankeliumin ja Ilmestyskirjan kuvaukset kertovat Ihmisen Pojan tulosta enkelien saattamana valtasuuruudessaan. Hän kokoaa kansat valtaistuimensa eteen ja erottaa ihmiset kahteen joukkoon. Tämä erottelu tapahtuu oikeudenmukaisesti.

Tärkeintä sinä päivänä on, että nimi on elämän kirjassa. Ne, jotka ovat saaneet syntinsä anteeksi Jeesuksen sovitustyön kautta ja kestävätkä uskossa loppuun asti, saavat olla tuossa siunattujen joukossa. Kristus on sovittanut koko maailman synnin, mutta ihmisen tulee nöyrytyä ottamaan tämä lahja vastaan uskomalla Häneen omana Vapahtajanaan.

Vielä on armon ovi avoinna jokaiselle. ”Pyhä Henki sanoo: *”Tänä päivänä, jos te kuulette hänen äänensä, älkää paaduttako sydämiänne”* (Hepr. 3:15). Jumala odottaa jokaista syntistä luokseen rakkaudessaan, eikä Hän hylkää ketään, joka Hänen luokseen tulee.

Meidän, Jumalan lasten, ei tarvitse pelätä tuomiota, sillä Kristus on kantanut syntimme. Pyydetään, että taivaan Jumala antaisi meille voimaa elää Hänen tahtonsa mukaan, kuuliaisina Hänen sanalleen. Olkaamme rohkeita tunnustamaan syntimme, että saisimme säilyä Hänen armonsa osallisuudessa. Rukouksissa saamme muistaa myös toinen toistamme, että viimeisenä päivänä saisimme kuulla nuo ihanat sanat: *”Tulkaa, minun Isäni siunatut, ja omistakaa se valtakunta, joka on ollut teille valmistettuna maailman perustamisesta asti.”* (Matt. 25:34) ■

Jussi Luoma

Totuus ja harha

"Kavahtakaa vääriä profeettoja, jotka tulevat teidän luoksenne lammasten vaatteissa, mutta sisäلتä ovat raatelevaisia susia. Heidän hedelmistään te tunnette heidät." (Matt. 7:15)

Onko enää profeettoja? Ehkä äkkiseltään ajatelimme profetoimisen olleen Raamatun ajan ilmiö. Paavali kuitenkin kertoo profetoimisen olevan yksi armolahjoista. Suomennettuna profetia merkitsee mm. Jumalan tahdon tulkintaa ja sitä hän edelleen tehdään alati. Luettu evankeliumin kohta varoittaa vääristä profetoista, susista lammasten vaatteissa. Joudumme alati kyselemään Jumalan tahtoa ja pyrkimään kohti totuutta.

Tästä syntyy kysymys, mistä tunnistan väärän profetaan? Hehän pyrkivät johtamaan kristityn harhaan. Nämähän saavat viimeisellä tuomiolla kuulla tuomion: "En tunne teitä. Menkää pois luotani". Kyse ei siis ole vähäpätöisestä asiasta!

Vapahtaja itse kertoo väärän profetaan olevan tunnistettavissa hedelmistään. Ja Paavali puolestaan luettelee Hengen hedelmiksi rakkauden, ilon, rauhan, pitkämielisyyden, hyvyyden, uskollisuuden, sävyisyyden ja itsensä hillitsemisen. Löytyykö näitä ominaisuuksia arvioinnin kohteesta?

Jokaisen, joka on sydämen kristitty, tulee alati arvioida kaikkea saamaansa opetusta Raamatun kautta. Kuten Vapahtaja itse opettaa, lampaat tuntevat paimenensa äänen ja kertoo itse olevansa Hyvä Paimen. Eli opetuksessa kuuluu Kristuksen opetus.

Väärää totuutta usein verhotaan tutkimuksien kautta, nojaten tieteen faktoihin tai taustalla on profetoijan oman edun tavoittelu, joko vallanhimon tai taloudellisen edun kautta.

Kun taas oikeassa profetiassa kuuluu Jumalallinen rakkaus meitä epäonnistuneita ja syntisiä kohtaan, lähimmäisenrakkaus ja se rakentuu Kristuskalliolle, kaiken puhdistavaan sovintovereen, joka sinun ja minunkin puolesta on vodatettu kerran Golgatan keskimmaisella ristillä. Jeesus sanoo, että Taivasten Valtakuntaan pääsee se, joka tekee taivaallisen Isäni tahdon. Eli keskity, ystäväni, Jumalan tahdon tutkimiseen ja totuuden perään, äläkä anna johdattaa itseäsi harhaan. ■

Timo Aaltonen

Kuolemasta elämään

"Missä on voittosi, kuolema? Missä on pistimesi, kuolema? Kuoleman pistin on synti, ja synnin voimana on laki. Mutta kiitos Jumalalle, joka antaa meille voiton meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta!" (1. Kor. 15:55–57)

Mitä on kuolema? Kuolemaa on, että kaikkein suurimman mahdollisimman hädän ja kauhun hetkellä tulee täysin hyljättyksi. Syntiinlankeemuksessa, kun tuo kavala käärme vietteli, niin ihminen irrottautui Kaikkivaltiaan Jumalan, tuon täydellisesti ihmistä rakastavan Jumalan, huolenpidosta ja rakkaudesta. Mutta Isä ei hylännyt lastaan. Sen sijaan Hän tuli itse, kun aika oli, Pojassaan Jeesuksessa Kristuksessa kohtaamaan kuoleman.

Ristillä Jeesus huusi: "Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit?" Sinun ja minun syntieni tähden Isä hänet hetkeksi hylkäsi, kaikista suurimman hädän keskellä, kun meidän syntiemme kuorma oli Hänen päällensä. Tutki, miten paljon Jumalan Poika on kärsinyt sinunkin vuoksesi. Itsekkyytesi, rakastamattomuutesi ja lankeemustesi tähden viaton Jumalan Poika on kärsinyt ja antanut verensä vuotaa syntiesi maksuksi. Se veri on kuitenkin vuotanut rakkaudesta sinua kohtaan. Hyljättyinäkin Jeesus turvasi Isään, antoi henkensä Hänen käsiinsä, ja kuoli. Sillä Hän, Jumala ja ihminen, oli täydellisesti täyttänyt Isän tahdon.

Kolmantena päivänä Hän nousi kuolleista, kuoleman voittajana. Hän on tuo viaton ja puhdas Jumalan Karitsa. Ja me saamme olla kuin tuo pahantekijä Barabbas, joka vapautettiin kuolemasta, mutta Jeesus tuomittiin hänen sijaansa. Tänäinkin Jeesuksen sovintoveri tuo elämän jokaiselle, joka tuon toisen ristinpuun ryövärin tavoin tunnustaa ansaitsevansa kuoleman, mutta uskoo Jumalan Poikaan ja pyytää Häntä muistamaan itseään Taivaan valtakunnassa. Ja Hän on lähettänyt Pyhän Hengen herättämään ja ylläpitämään uskoa Kristukseen ja Hänen sanaansa. Aamen. ■

Sami Kantoluoto

Neljänlainen kylvömaa

JUHANI RAATTAMAAN SAARNA HETASSA 26.4.1896

Teksti Luuk. 8:1–15

Me kuulemme että Jeesusta seurasi paljon kansaa, joista Hän teki sairaita terveiksi ja ajoi ulos rietaita henkiä, jonka tähden nämä paratut rakastivat Jeesusta ja palvelivat Häntä tavaroillansa niinkuin tässä sanotaan. Kylväjä-vertauksesta kuulemme, ettei ole siementen syy, ettei kaikki kylvö kanna hedelmää taivaaseen, vaan syy on maan laadussa. Ihmisten sydänten syy on se, ettei hyviä hedelmiä tule kaikista, joihin sana kylvetään, kuten kuulemme tästä neljänlaisesta kylvömaasta. Ei siis ole opin syy, että muutamat menevät tälläkin ajalla hukkaan, vaikka he ovat kuulleet Jumalan sanaa ja sydämet ovat liikkuneetkin. Kun sana nytkin vaikuttaa Vapahtajan vertauksen mukaan niin, että löytyy monenlaisia sydämen maita ja ainoastaan hyvä maa kantaa oikean hedelmän kärsivällisyydessä, ei meillä ole tarvetta epäillä opin oikeudesta eikä meidän tarvitse odottaa muuta valkeutta, vaan lujasti pysyä kiinni armon sanassa, joka meille on saarnattu Jeesuksesta Kristuksesta.

On toki monenlaisia ihmisiä ja sydämiä; muutamat ovat uskoneet ja pysyneet kärsivällisyydessä, muutamat ovat tukahtuneet orjantappuroihin tämän maailman rikkauden suruun, muutamien sydämistä ovat mustat linnut nokkineet pois Jumalan sanan, muutamilla ei ole ollut kastetta eli märkyyttä taivaasta, joten tämän maailman epäuskon pouta on polttanut ja kuolletanut ne. Tosin Jumala antaa kaikille rukoilevaisille taivaan kastetta, mutta on heidän oma syynsä, etteivät he ole sitä rukoilleet Jumalalta taivaasta.

Mikähän se kaste eli märkyys on, jonka puutos tekee niin suuren vahingon? Minä uskon, että se on se taivaallinen kaste, joka alkoi vuotaa Getsemanessa Jeesuksen ruumiista, koska Hänen hikensä oli kuin veren pisarat, jotka putosivat maan päälle. Me tarvitsemme tätä taivaallista kastetta sydämeemme sovinnoksi, ettei tämän maailman pouta kuivaisi meitä kuoliaaksi. Rukoilkaamme tätä yökastetta Jumalalta vielä tänäkin iltana, rakkaat veljet ja sisaret, että sydämemme saisi enemmän tuntea Jeesuksen kuoleman osallisuutta ja Hänen ylösnousemisen voimaa. Ja missä sydämessä tätä märkyyttä ei ole, siellä kylväjän siemen kuivettuu poudassa, koska tämän maailman myrkylliset tuulet puhaltavat, niin että Jumalan sana ei

kanna hedelmää elämäksi, vaan pilkkapuheet ja ilkeät sanat alkavat tulla ulos suusta, mitkä eivät ole kristityille soveliaita. Siitä seuraavat myös törkeämmät synnit ja lihan työt, kun ei oteta taivaallista kastetta sydämeen sanan voimasta.

Maailman rikkauden orjantappurat murhaavat muutamien sydämet niin, että he rakastavat enemmän rahaa kuin Jumalaa. Muutamien sydämessä on vihan, vainon ja raateluksen kiviä, jotka jättävät heille pahan omantunnon. Eivät kaikki varkaat ole sovittaneet pahoja tekojaan eivätkä vainoojat ole anteeksi rukoilleet niiltä, joita he ovat vainonneet, eivätkä kaikki huorintekijät ole sydämestänsä tehneet parannusta. Niin on sydämen maa jäänyt kiviseksi, joten taivaallinen Jumalan sanan siemen ei voi siinä kasvaa hedelmää kantavaksi, vaikka se vähän heitä liikuttaakin.

Autuaaksi tullaksemme tarvitaan totinen parannus. Kaikki työ menee ihmisten sydänten pellossa hukkaan, jos ei siihen rukoilla taivaasta märkyyttä eli kastetta, joka on vuotanut Jeesuksen pyhästä ruumiista Getsemanessa ja Golgatan vuorella ristinpuussa. Rukoilkaamme siis rakkaat veljet ja sisaret, että taivaallinen Isä lähettäisi Jeesuksen nimessä meille sitä taivaallista yökastetta, joka on alkanut vuotaa Jeesuksen ruumiista Yrttitarhassa, josta olemme saaneet ensimmäisen elämän voiman taivaan tiellä ja josta olemme usein vielä löytäneet puhtauden ja rauhan. Langetkoon se siunaava märkyys teidän sydämeenne rakkaat matkakumppanit, että pysyisimme voiton päällä hamaan kuolemaan asti.

Minäkin lupaan näillä viimeisillä askeleillani valvoa ja rukoilla teidän kanssanne, että Herran Jeesuksen pyhä veri tallettaisi meitä iäiseen elämään, sillä askeleet lyhenevät, rakkaat ystävät; rukoilkaa minunkin edestäni taivaallista Isää. Niin me sanomme nyt hyvästiä, rakastetut veljet ja sisaret siihen asti, kun me saamme kohdata armosta iankaikkisuuden ihannalla rannalla ja sanoa: tervetuloa Karitsan häihin. Uskomme nytkin Jeesuksen veressä syntimme olevan armollisesti anteeksi annetut, kaikki uskovaiset ja murheelliset sydämet. Amen. ■

Kieliasua muokattu toimituksessa

Paul Gerhardt

SYDÄMELLINEN VIRSIRUNOILIJA

Virsitutkija Tauno Väinölä on todennut, että saksalainen virsirunoilija ja luterilainen pappi Paul Gerhardt toi uskonpuhdistuksen perinteen me-virsien rinnalle minä-virret. Hän ei runoile kirkon nimissä kuten Luther vaan, ilmaisee omaa uskoaan, omia kokemuksiaan ja tunteitaan yksinkertaisesti, sydämellisesti ja avoimesti, kuten Väinölä kiteyttää. Nykyisessä Suomen evankelisluterilaisen kirkon virsikirjassa on 17 tai 18 Gerhardtin virttä tulkinnasta riippuen.

Olemme usein aloittaneet uuden kirkkovuoden laulamalla *Nyt tahdon käydä vastaan* ja ihmetelleet joulun ihmettä *Nyt seimellesi seisahdan* -virren sanoin. Pitkänäperjantaina hiljennymme ristin juurelle rukoukseen *Oi rakkain Jeesukseni*. Pääsiäisen koittaessa julistamme ylösnousemuksen sanomaa veisaamalla *Maan ääriin kaikukoon*. *Pyhä Henki, lohduttaja* -virren sanat vahvistavat uskoamme. *Enkö Herraa Jumalaani* rohkaisee ylistämään Jumalan hyvyttä. Neuvottomina pyydämme johdatusta elämäämme *Herralle tiesi anna* -virren sanoin. Gerhardtin virret kuuluvat

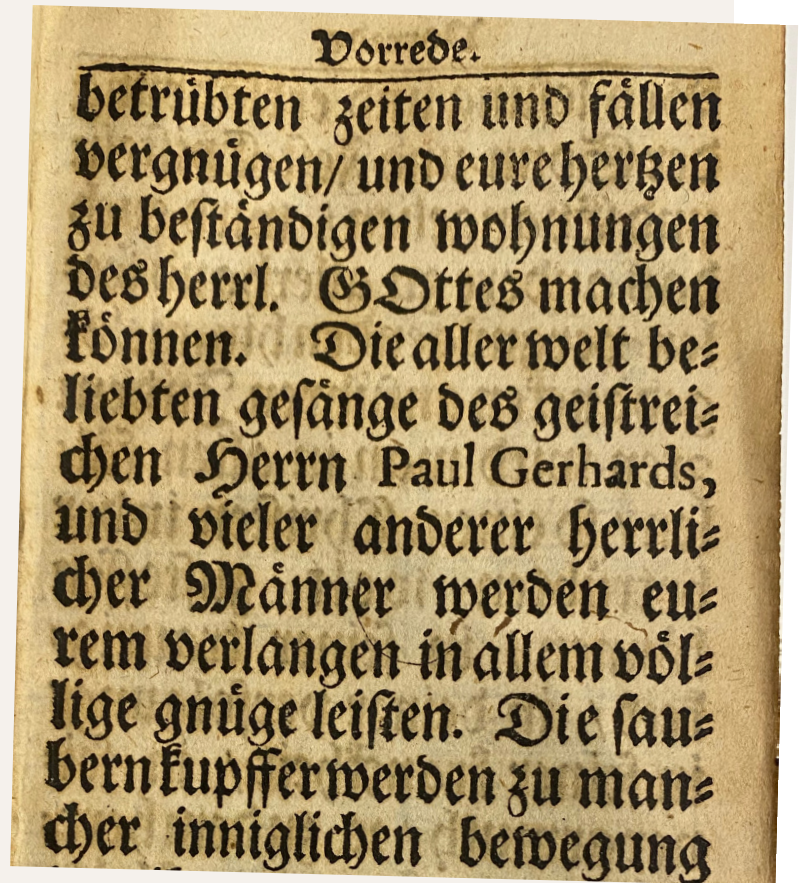
luterilaisen virsiperintömme ehdottomiin hengellisiin aarteisiin. Niiden henkilökohtainen ote kuljettaa kristittyä Jumalan pelastustekojen läpi rohkaisevasti uskoa synnyttäen ja vahvistaen.

Kristittynä vaikean ajan keskellä

Paul Gerhardt eli elämänsä vaikeana aikana 30-vuotisen sodan riehuessa ja ruton kurittaessa kansaa. Paul Gerhardtin tarkkaa syntymäaikaa ei tiedetä, sillä kirkonkirjatkin tuhoutuivat sodan aikana. 1700-luvun tiedot kertovat hänen

syntyneen 12. maaliskuuta 1607 talonpoikaisporvarilliseen perheeseen Gräfenhainichenissa. Kaupunki sijaitsee Wittenbergin piirikunnassa Sachsen-Anhaltissa Saksassa. Paulin äidin isä oli arvostettu Eilenburgin lääninrovasti. Paul jäi hyvin nuorena orvoksi vanhempien kuoltua. Christian-veljen kanssa Paul kävi ns. ruhtinaankoulua, joka oli perustettu entiseen vanhaan augustinolaisuustariin. Latinan ja uskonnon opetus oli koulussa keskeistä. Uskonnon opetus perustui luterilaisten tunnustuskirjojen oppiin. Näiden kouluvuosien aikana kaupungissa puhkesi rutto, jolloin suuri osa oppilaista pakeni koulusta. Paulilla ei ollut paikkaa, minne paeta ja vuoden päästä 1627 hän suoritti päästötutkinnon koulusta. Opinnot jatkuivat seuraavana vuonna Wittenbergin yliopistossa, jossa **Martti Luther** ja **Philip Melanchthon** olivat opettaneet edellisellä vuosisadalla. Wittenberg oli luterilaisen uskon puolustamisen keskus vielä tuonakin aikana, jolloin Paul vietti kaupungissa seuraavat 15 vuotta. Tiedetään hänen opiskelleen teologiaa, runoutta ja toimineen kaupungin kappalaisen **August Fleischhauerin** lasten kotiopettajana. Syytä sille, miksi opinnot kesivät niin kauan, ei tiedetä. Ajat olivat tuolloin levottomat. Ruotsalaiset sotilaat liikkuiivatseudulla, ja rutto autioitti Wittenbergiä. Vuonna 1637 toimitettiin 2675 hautausta, ja seuraavana vuonna kastettiin vain 185 lasta.

Berliiniin hänen arvellaan muuttaneen vuonna 1642. Siellä hän tutustui lahjakkaaseen Nikolainkirkon kanttoriin **Johann Crügeriin**, joka julkaisi useita Gerhardtin tekstejä laatimissaan virsikirjoissa. Berliinissä Gerhardt toimi kamarioikeuden asianajajan **Andrea Bertholdin** perheen kotiopettajana. Vasta 44-vuotiaana Paul Gerhardt vihittiin papiksi ja hänet asetettiin pienen kaupungin Mittenwaldiin kirkkoherraksi. 48-vuotiaana vuonna 1655 Paul avioitui itseään nuoremman 32-vuotiaan **Anna Marian** kanssa. Perhe-elämästä emme tiedä paljoakaan. Lapsikuolleisuus oli tuona aikana suurta ja niinpä vasta-avioituneet menettivät esikoisensa ja tyttärensä jo ensimmäisenä vuonna. Vuonna 1657 Berliinin maistraatti kutsui Gerhardtin Nikolain kirkon kappalaisen virkaan.

Taistelu luterilaisesta uskosta

Pohjois-Saksaa hallinnut Brandenburgin **Hohenzollernien** hallitsijasuku oli kääntynyt jo vuonna 1613 luterilaisuudesta reformoituun uskoon. 30-vuotisen sodan jälkeen hallitsijasuvun edustaja **Fredrik Wilhelm** alkoi ajamaan suvaitsevaisuuden ajatusta, jolla pyrittiin häivyttämään tunnustuskuntien opillisia eroja. Hän määräsi vuonna 1656 piispallisten oikeuksien perusteella, että luterilaisten tunnustuskirjojen osana oleva *Sovinnonkaava* oli poistettava hänen valtapiirissään olevien alueiden tunnustuskirjoista. Wittenbergin opettaja **Abraham Calov** kutsuikin vaaliruhtinasta ”Preussin tyranniksi”. Vuonna 1662 vaaliruhtinas antoi kaksi suvaitsevaisuusjulistusta, johon kaikkien pappien oli kirjallisesti sitouduttava. Reformoitua teologia ei saanut arvostella enää, tai joutui jättämään virkansa ja lähtemään maasta. Tilannetta pyrittiin ratkaisemaan Berliinissä järjestetyssä uskontokeskustelussa. Reformoidun hallitsijan kritiikki kohdistui voimakkaammin luterilaisiin kuin alueella asuviin katolisiin. Joka kieltäytyi allekirjoittamasta vaaliruhtinaan suvaitsevaisuuden julistusta, erotettiin virasta. Rajapyykiksi muodostui ruhtinaan uskontunnustus ja yksinvalta. Rauhaa rakastava Paul Gerhardt ei koskaan ollut julkisesti

arvostellut hallitsijaa, mutta joutui nyt hankalaan välikäteen. Hänen olisi allekirjoituksellaan luovuttava luterilaisten tunnustuskirjojen kokonaisuudesta. Koska hän ei suostunut tähän, hänet vapautettiin virastaan. Kaupungin raati tuki kuuluisaa virsirunoilijaa ja pappiaan. Vaaliruhtinas lopulta taipui kaupungin poliittisen tilanteen vuoksi ja ilmoitti, että Gerhardtille palautettaisiin hänen asemansa ja virkansa, vaikka hän ei ollutkaan hallitsijan mielestä ymmärtänyt julistusten tarkoitusta. Lopulta koska vaaliruhtinas ei vahvistanut Gerhardtin pyyntöä saada pitäytyä luterilaiseen uskoon kokonaisuudessaan, hän ei ottanut virkaa vastaan ja käytännössä erosi virastaan kappalaisena. Tähän vaiheeseen vuonna 1668 sijoittuu myös Paulin vaimon kuolema keuhkotuberkuloosiin. Seuraavana vuonna hänet kutsuttiin Lübbenin kaupungin papiksi Saksin alueella, jossa Brandenburgin vaaliruhtinaan julistukset eivät päteneet. Elinolot olivat vaatimattomat sotien runtelemassa seurakunnassa. Hän palveli 1200 hengen seurakuntaa yhden apulaisen kanssa kuolemaansa asti. Paul Gerhardt kuoli 70-vuotiaana 27. toukokuuta 1676.

Gerhardtin virsien sanomaa

1600-lukua on stereotyyppisesti pidetty kuivakkaan puhdasoppisen luterilaisuuden aikana. 1600-luvulla käytiin voimakasta rajankäyntiä eri tunnustuskuntien välillä. Luterilaisuus eli katolisuuden ja reformoidun maailman ristipaineessa. Kenen maa, sen uskonto -periaate vaikutti poliittisesti ja uskonnollisesti ihmisten elämään. Opillinen työskentely oli tämän takia tärkeää. Mutta juuri tuon ajan Gerhardtin ja muiden aikakautensa virsirunoilijoiden väkevät virret ovat kantaneet yli vuosisatojen rohkaisten ja julistaen Jumalan vankkumatonta armoa. Se kertoo luterilaisesta seurakuntaelämästä, jossa Jumalan sanaan pitäytyen selviydettiin vaikeista ajoista ja monista koettelemuksista.

Gerhardtin virsissä kaikuu voimakas ja läheinen suhde Jumalaan, joka antaa kaiken elämän ja pelastaa meidät synnistä.

Keskiajan mystiikka ja arndtilainen hurskaus vaikuttivat taustalla, mutta kuitenkin

sekoittamatta Jumalan ja ihmisen olemuksia. Ihmisen syntisyys ja kyvyttömyys pelastaa itseään alleviivaa realistista ihmiskuvaa Gerhardtin maailmassa. ”En ollut vielä syntynyt, kun synnyit auttajaksi. En armoasi kysynyt, kun tulit turvaajaksi.”

(Vlk. 25:3). Kaiken on Jumala Kristuksessa pelastuksemme tähden tehnyt. Armo ei kulje ohitsemme eikä jätä ketään tielle. ”Näin Herraasi saat luottaa, öin ja päivin kokonaan, kyselemättä suotta, tuleeko auttamaan. Hän voi, hän tahtoo tulla, hän tietää vaivasi ja täynnä rakkautta sen muuttaa rauhaksi.” (Vlk. 8:5.). Ihmisen kurjuuden ja syntisyyden eteen Gerhardt asettaa tois-

tuvasti Jumalan pelastusteot. Suuri on ihmisten vaiva, mutta sitä suurempi on Jumalan armo.

Pitkänperjantain virsissä Gerhardtin sanat ovat kuin Johannes Kastajan sormi, joka osoittaa Kristukseen. ”Tuo puhdas uhrikaritsa on rakkain Jeesuksemme. Hän kuoli kaikkein puolesta synneistä päästäksemme. – Oi rakkauden ihmettä, kun langennutta syntistä ei hukkumaan se päästä!” (Vlk. 58:2.)

Kristityn elämä ja kuolema nivoutuu Jeesuksen kärsimykseen ja voittoon kuolemasta. ”Käyn turvissasi kuolemaan, voittoni voitokseni saan. Vain sinuun, Herra, luotan.” (Vlk. 86:6.)

Virsikirjan lisäosaan on liitetty vähemmän tunnettu Gerhardtin virsi *Tulvii riemu sydämeeni*, joka kertoo taivastoivosta ja sydämen kiitollisuudesta.

*”Syyni, syntini pois heität,
kunniaan ihanaan
kelvottoman peität.
Lahjan, taivaan tuoksun tuoneen
ruusun saan loistamaan
loukkoon sydänhuoneen.*

*Sinne, Jeesus, sinut suljen,
elämän häipyvän
seurassasi kuljen.
Niin myös nousen ikuisuuteen,
kiittäen, riemuiten
elämäni uuteen.”*

VK 936: 14–15 ■

Ilpo Harjutsalo

Esilaulajat kokoontuivat Hämeenlinnassa

MINÄ LAULAN JA YLISTÄN ALATI HERRAN ARMOA.
MINÄ JULISTAN SINUN USKOLLISUUTTASI
POLVESTA POLVEEN. (PS 89:2)

Esilaulajat kokoontuivat seminaariinsa Hämeenlinnan Poltinahon seurakuntataloon lauantaina 18.1.2025. Paikalle oli saapunut 21 esilaulajaa, heidän puolisoitaan 15 henkilöä sekä iltapäivän yhteislaulutilaisuuteen ja etenkin loppuillapäivän messuun suuri joukko kristityitä eri paikkakunnilta. Seminaarien tarkoitus on tavata kollegoja, vaihtaa mielipiteitä ja kokemuksia, oppia toisiltamme ja oppia myös uusia asioita liittyen esilaulajan tehtävään. Päivä kului hyvin hyvässä hengessä Taivaan Isän huolenpidon alla nopeasti. Erotessamme iltahämärissä hyvästelimme ja rohkaisimme toisiamme siinä uskossa, että seminaarit jatkuvat, jos Luoja suo, puolentoista vuoden välein eri paikkakunnilla. Tampereen veljet kutsuivatkin seminaariin, joka suunnitellaan toteutettavaksi syksyllä 2026.

Varsinaisista asiasisällöistä mainittakoon mm. lauluäänen käytön kehittäminen ja vahvistaminen sekä lauluvarmuuden kasvattaminen esilaulajan työssä. Teoria-asioiden lomassa harjoiteltiin virsien muodossa äänen muodostusta ja sanojen oikeaa artikuloimista. Lisäksi esilaulajat ryhmätettiin miettimään ja kehittämään esilaulamisen haasteita ja mahdollisuuksia. Tuli mm. esille, että esilaulaja tuntee usein arkuutta ja jännitystäkin tehtävää hoitaessaan kokien tehtävän vastuulliseksi ja tärkeäksi seurakunnan edessä. Joihinkin teknisiin taitoihin myös puututtiin, kuten oikeaan aloituskorkeuteen ja laulettuun virren tempoon. Esilaulajat kaipasivat myös enemmän palautetta ja toiveita seurakunnalta toimintaansa ja sen kehittämiseen. **Juuso Ahonen** rohkaisi ja kannusti esilaulajia rohkeaan toimintaan ja myös järjestämään laulutilaisuuksia uusien virsien ja laulujen opettelemiseksi. Myöskään muita tilaisuuksia kuin seuroja ei saa

unohtaa esilaulajan toimessa.

Iltapäivällä tutustuimme uskonpuhdistajamme virsiin virsikirjassamme yhteislaulutilaisuudessa, jossa ensin saatiin alustus valittuun virteen ja sitten laulettiin virsi yhdessä. Martti Lutherin tuotantoa on runsaasti virsikirjassamme. Hän olikin merkkihahmo, kun puhutaan yhteisen veisuun kehittämisestä protestanttisessa kirkossa. Tilaisuudessa veisatut virret ovat äänitteinä [esikoiset.fi/aanitteet](https://www.esikoiset.fi/aanitteet) Hämeenlinnan kohdalla.

Päivän virallinen ohjelma päättyi yhteiseen ehtoollisjumalanpalvelukseen, jossa saimme kuulla sekä puhuttua, luettua ja laulettua Jumalan sanaa, ja osallistua alttarin pyhään ateriaan. Juuso Ahonen saarnasi messussa 2. Kor. 4 10–14 johdosta.

Iltapalan ja vilkkaan seurustelun jälkeen erosimme kiitollisin mielin Jumalalle hänen antamistaan kaikista lahjoista.

*”Sun sanas suojaa, Jumala,
Sen vastustajat masenna,
kun tahtovat he alati
kukistaa valtaa Poikasi.*

*Oi Kristus, voitonruhtinas,
sä näytä valtas, kunnias.
Sun kristikuntaas holhoa
ja sitä suojaa, vahvista.”*

VK 190:1–2
*Sanat Martti Luther
säv. saksal. ■*

Jaakko Ansaharju

Muistelmia

Martta ja Jalmari Sipposen elämän matkasta

Jalmari Sipponen (1908–1977) toimi Esikoislestadiolaisen liikkeen sananpalvelijana Lahdessa vuodesta 1948. Lisäksi hänet kutsuttiin mukaan herätysliikkeen lähetystoimeen vuodesta 1962 alkaen. Tässä tyttären, Eija-Marja Sipposen muistoja perheen eri elämänvaiheista.

Jalmari Sipponen oli 17-vuotias, kun hän kirkonkirjojen mukaan oli muuttanut Hämeenlinnasta Lahteen 10.7.1925. Lahdessa asui hänen isoäitinsä **Miina Liisa Siren**. Jalmari aloitti työnsä nuohoojan oppipoikana ja asui aluksi Sirenien luona. Myöhemmin hän muutti vuokralle **Milenin** taloon.

Martta Liuksiala muutti joulukuussa vuonna 1930 lapsuudenkodistaan Karkun pitäjän Karkunkylästä **Aina**-sisarensa luo Lahteen. Aina oli **Niklas Milenin** leski ja asui Päijänteenkadun ja Lahdenkadun kulmassa. Niklas oli kuollut helmikuussa samana vuonna. Suuressa talossa oli tilaa vuokralaisille, yksi heistä oli Jalmari.

Muutaman vuoden kuluttua Jalmari löysi uudelleen lapsuuden uskonsa. Hän luopui menestyksellisestä painiharrastuksestaan ja entiset kaverit jäivät. Hän oli kokenut voimakkaan herätyksen ja löytänyt ilon ja rauhan esikoislestadiolaisessa herätysliikkeessä. Martta tuli hänen elämäänsä kuin taivaan lahja. Martta ja Jalmari vihittiin avioliittoon Onnelantien rukoushuoneella 19.9.1931. **Eine Viljakainen** muisteli, että Martta oli ensimmäinen valkoiseen hääpukuun pukeutunut rukoushuoneella vihitty morsian.

Vanhin veljemme, **Martti Jalmari**, syntyi elokuussa 1932. Ilmeisesti isämme Jalmari oli jo tuolloin

rakentamassa uutta kotia Kirkkokatu 41:een. **Heikki Tapani** syntyi vuonna 1933 syyskuussa, **Markku Juhani** 1935 toukokuussa, jolloin 26-vuotiaalla isälämme oli kisällikirja nuohoojan ammattiin. **Sirkka-Liisa** syntyi elokuussa 1936 ja minä, **Eija-Marja**, synnyin vielä tuossa talossa marraskuussa 1937.

Muutto Lahdessa

Isä oli saanut vuonna 1936 mestarikirjan ammattiinsa. Perheemme pääsi vuonna 1938 muuttamaan omaan uuteen taloon Lahden Kirkkokadulle. Tästä talosta tuli perheellemme koti, jossa asuimme ja koimme vaiherikasta elämää 27 vuoden ajan. **Aino Anneli** syntyi Kirkkokadun kodissa helmikuussa 1939.

Isä ja äiti olivat hyvin koulumyönteisiä. Martti ja Heikki kävivät yksityisen kaksivuotisen valmistavan koulun, jonka opettajana oli lastentarhanopettaja neiti **Winter**. Sota lopetti kaikki ylimääräiset toiminnot. Sodan jälkeen neiti Winter aloitti ruotsinkielisen leikkikoulun, jossa **Liisa** ja **Riitta** kävivät pari vuotta ennen alakouluun menoa. Anneli, Markku ja minä emme sodan takia päässeet neiti Winterin oppiin.

Martta ja Jalmari Sipponen noin 50-vuotiaina.

Sota-aika

Talvisodan aikana olimme sotaa paossa Vääksyn Suvirannassa Heleniuksen huvilalla. Tuo huvila ei ollut talviasuttava. Yöllä vesi jäättyi ämpäreihin ja huopatosut jaloissa lämmittivät sopivasti. Välirauhan aikana kesällä 1940 kuoli rakas siskomme Sirkka-Liisa. Tammiukuussa 1943 syntyi tyttövauva, joka sai nimekseen Liisa Kaarina. Sodan viimeisen vuoden syksystä 1943 asuimme Padasjoen rukoushuoneella. Riitta Sinikka syntyi Padasjoen kirkonkylässä vuoden 1944 toukuussa. Viimeisen sotakesän asuimme Nyystölässä Kailahden omistamassa Rausan mökissä. Syksyllä aloittelimme koulupolkujamme kotona Lahdessa. Suureksi iloksemme saimme vuonna 1947 **Antti Mikaelin**, kovasti toivotun pikkuveljen.

Jalmari isänä

Jokaisella meistä kahdeksasta lapsesta on muistoja isän kanssa kahdestaan olost. Riitta ja Anneli saivat olla hänen mukanaan Helsingin matkoilla, Heikkiä ja

Markkua hän kävi tervehtimässä heidän opiskellessaan Tampereella. Poikien onni oli päästä pohjoisen kalamatkoille. Monet poikien kaverit ovat muistelleet kalamatkoja. Lauantaisin isä ja pojat olivat usein kalassa Vesijärvellä. Kesämökillä Vesijaolla isän pitkäsiimakaverina oli Riitta, josta kehkeytyi oikea kalatirri. Minua isä kävi katsomassa ollessani Utajärvellä opettajana ja vielä jäätyään leskeksi hän kävi luonani Ruotsin Katarineholmissa. Liisan luona isä vieraili useamman kerran Tukholmassa. Amerikassa isä oli Markun perheen hellässä hoidossa muutaman kuu-kauden äidin hautajaisten jälkeen.

Isä oli liikuntaihminen. Hän opetti meidät uimaan kesämökin rantamaisemissa. Talviaikaan viikonloppuisin teimme hiihtoretkiä Salpausselän maastossa. Luistinrata ja kesäisin pallokenttä olivat vinosti Kirkkokadun taloamme vastapäätä. Pojat pelasivat niin innokkaasti, että ruoka-aika unohtui. Isä kertoi läheneensä kentälle hakemaan poikia, kädet olivat nyrkissä taskussa ja hän ajatteli kovistella poikia. Nähdessään poikien liikunnan ilon nyrkit avautuivat ja

hän kuunteli poikien innokasta tarinaa pelistä, kun he palasivat kotiin äidin valmistamalle lounaalle.

Isä seurasi koulunkäyntiämme, tutki todistuksemme tarkasti ja palkitsi hyvän tuloksen ruskeiden silmien loistolla. Joskus hän yllätti meidät. Keväällä 1954 olin tyttökoulun viidennellä luokalla. Kevätjuhla oli ohi. Pihassamme Kirkkokadulla loisti auringonvalossa viisi upouutta pyörää, Monarkia ja Crescentiä, jokaiselle viidelle nuoremmalle lapselle oma pyörä. Se näky on jäänyt pysyvästi verkkokalvolleni.

Kirjat olivat tärkeitä. Saimme niitä usein syntymäpäivälahjoiksi. Isä osti sarjan tietokirjoja koulu-tehtävien lähdekirjoiksi. Saimme myös uskonnollisia kirjoja, usein juhlapainoksina.

Suomalaisuuteen kuuluu metsä ja järvi. Luontosuhde oli isälle tärkeä. Viimeisinä vuosinaan hän oli usein pilkillä Vesijärven jäällä seuranaan tyttärensä Riitta tai joku lapsenlapsistaan. Isä tarvitsi sitä rauhaa ja meditaatiota, Jumalan läheisyyttä kaiken silloisen kuohunnan keskellä.

Myös lapsenlapsille hiljaiset pilkkihetket olivat ikimuistoisia hetkiä. Annelin tytär **Nina** tuli jäältä pilkkimästä kovana pakkaspäivänä ilman käsineitä. Kun ihmettelin asiaa, sain vastaukseksi ”ei papallakaan ole käsineitä”. Onnellisena he tulivat pilkiltä käsi kädessä.

Isä opetti paljon esimerkillään. Hänen vahvuutensa oli keskustelu ja hän osasi kuunnella, sillä onhan kuuntelu dialogin keskeinen osa. Jalmari oli luja ja lämmin, rauhallinen ja oikeamielinen kasvattaja. Jokaista lastaan hän kohteli omana persoonana. Tulimme nähdyiksi, kuulluiksi ja kohdatuiksi. Usein pitkän pirtinpöytämme ääressä aterioi kavereitamme, myös ns. ”suruttomia”.

Isän usko

Antin syntymän aikoihin isä kutsuttiin lukijaksi seurakuntaan. Sunnuntaiaamuisin isälle annettiin luku-rauha. Tuolloin hän tutki Raamattua ja Lutherin kirjoituksia. Äiti piti huolen, että me lapset olimme hiljaa ja että tytöt auttoivat häntä sunnuntaiaaterian valmistamisessa. Toisinaan isällä oli tapana vierailta pyhäaamuisin Markun kanssa **Emil Maapalon** kotona. Nuo palavat hengen miehet tutkivat pyhiä kirjoituksia. Markullekin heräsi halu tutkia Raamattua. Isä luki paljon. Hänen yöpöydällään oli pino Lutherin

kirjoja ja mm. Eusebiuksen kirkkohistoria, jota välillä unohduin lukemaan, kun oli minun vuoroni siivota. Isä nukkui vähän ja hänen puolellaan makuukamarin seinässä oli pieni lukulamppu, joka ei häirinnyt äidin unta.

Vahva jumalasuhte oli isän pelastus vaikeina aikoina. Hänen lempipsalminsa oli psalmi 91. Hän kunnioitti perinteitä, mutta isien perinnäissäännöt hän tiedosti. Niistä ei ole autuuden ehdoksi, sillä tavat ja säännöt muuttuvat.

Isä oli aloitteellinen nuorteniltojen järjestäjä, mikä oli uutta toimintaa herätysliikkeessämme. Kodissamme oli usein nuoria tutkimassa Raamattua.

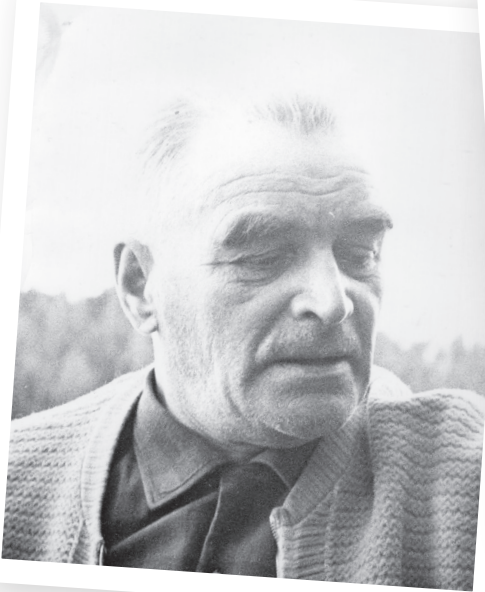
Erästä ystävääni askarrutti rippi. Hän keskusteli isäni kanssa ja sai selkeän vastauksen. ”Kaikki synnit on sovitettu, mutta jos joku asia painaa erityisesti mieltä, sen voi tunnustaa ripissä”. Olen kuullut sanottavan, että sielunhoitajana isä säteili turvallisuutta ja lämpöä.

Ehtoolliskirkko oli aina koskettava ja juhlallinen hetki. Pukeuduimme sen mukaisesti ja istuimme isän ja äidin vieressä vanhassa puukirkossa. Kävimme ahkerasti päivä- ja iltaseuroissa.

Kodin perintö

Martta ja Jalmari, äiti ja isä olivat tasapainoinen pari. He olivat erilaisia, mutta täydensivät toisiaan. Rohkeus oli isälle ominaista – fyysisesti hän kiipesi korkealle tehtaan piippuun, henkisesti hän uskalsi taistella totuuden puolesta. Rukous ja erityisesti esirukous ovat keskeinen perintö kodistamme. Äidin kuoltua isä kertoi, miten vanhempani olivat iltaisin yhdessä rukoilleet lastensa ja tulevien sukupolvien puolesta. Uskon, että ne rukoukset ovat kultamaljassa ja auttavat meitä elämämme eri vaiheissa. Me lapset olemme saaneet kokea, että rukoukset on kuultu. Saamme olla kiitollisia kodistamme, joka oli vapaa ja avoin ystävän ja vieraan tulla. Omaan elämänsä, kaikkine valoineen ja varjoineen, isämme suhtautui kiitollisuudella loppuun asti. ■

Eija-Marja Sipponen

Sault ste Marie 29.3.1976

- ↑ Jalmari 1976 Isosaaren kotipihalla
- Jalmari ja Martta lepotauolla
- ➔ Jalmarin Eija-Marja -tyttäreilleen lähettämä kirje

Rakkaalle Eija-Marjalle

Täältä kirjoittaa sinulle sinun pieni isäsi muutamana harvan rivin. Minulla on täällä ollut hyvä hoito. Aivan täysi ylöspito on rakkandella minulle annettu. Olen koittanut täällä saada aikani kulumaan, onhan se tietysti kulunut. Mutta kuten ymmärrät, minun osani ei ole helppoin. Sitä mitä olen saanut luovuttaa, ei korvaa mikään. Ajatukseni ovat kulkeneet taakse jääneeseen aikaan, kun saimme äidin kanssa kulkea elon tietä. Siitä mitä hän on minulle antanut, on jäänyt kaunein muisto mitä minulla on ollut. Mutta kaikella tällä on Jumala minulle osoittanut kuinka ihminen ei tahdo osata kulkea nöyränä ja pienenä omiensa ja kaikkien ihmisten parissa. Ehkä tämä on meitä kaikkia tuonut lähemmäksi toisiamme, ennen kaikkea ymmärtämään sen, että tarvitsemme aina toisillemme antaa anteeksi niitä virheitä ja puutoksia, mitä me itse kukin kannamme tässä turmeltuneessa majassamme. Se on Taivaallisen Vanhimman luonto, että hän vetää meitä puoleensa antaen joskus hyvin läheltä meidän havaita kuinka turha on tämä katoava maailma.

Me olemme jokainen kulkemassa kohti kuolemaa, jokainen päivä vie meitä lähemmäksi sitä. Mutta me olemme Jumalan suuren armon osallisuuksien päässeet hänen valitsemisen armon kautta. Tätä aarretta ei meidän tule vaihtaa mihinkään, mikä on tästä maailmasta. Meidän on jokaisen syytä pitää kristillisyyden asia kalleimpana asiana sydämellämme. Martta-äiti on ollut sellainen emo, joka on kylvänyt näitä taivaallisia siemeniä lastensa hellään sydämeen ja taivaallinen Isä on antanut sille työlle runsaan siunauksen.

Hyvästi Jumalan rauhaan, Jumala sinulle antakoon voimia uskossa kilvoitella.

Isä

Kristittyjen elämää Pohjois-Pohjanmaalla yli sadan vuoden takaa

SULINA KILJUSEN MUISTELUITA

Tallensin Sulina-tätini kertomia muisteluita yli sadan vuoden takaa hänen lapsuus- ja nuoruusajoiltaan Haapaveden ja Oulun seuduilta. Sulina-täti oli minulle kuin äiti, sillä Helvi-äitini sairastui ja joutui parantolaan, kun olin kaksivuotias, ja kuoli ollessani kuuden. Onneksi täti eli mieleltään virkeänä ja hyvämuistisena 92,5-vuotiaaksi, joten sain myös aikuisena kysellä hänen elämänsä vaiheista.

Sulinan vanhemmat olivat **Juho (Hannes) Kiljunen** ja **Iida Sofia (Fiia)** os. **Vierimaa**. Vanhin lapsi **Niilo** syntyi 1907. Sulina oli perheen toinen lapsi, hän syntyi vuonna 1910 Haapaveden Sulkaperällä Haaramäen talossa. Vanhemmat olivat kertoneet, että isoisä oli hevosen kanssa kaukana peltotöissä, joten isä oli lähtenyt juosten hakemaan kättilöä kolmen kilometrin päästä kirkonkylältä. Kun hän palasi kättilön kanssa vuokrahevoskyydillä, tyttö oli jo syntynyt. Sulina hymähti, että hänellä oli jo silloin vauhti päällä. Hän oppi kävelemään 10 kuukauden ikäisenä, ja askelia kertyi pitkän elämän aikana lukematon määrä.

Hanneksen vanhemmat **Kaija** ja **Antti** olivat uskossa. He olivat käyneet lestadiolaisten seuroissa Haapavedellä. Hajaannusten seurauksena 1800- ja 1900-lukujen vaihteessa Hanneksen seuroissa käynti jäi. Hän oli joitakin vuosia maailmassa huonolla omallatunnolla. Myös Kaija ja Antti tunsivat jääneensä ilman sitä hengenravintoa, mitä he olivat saaneet ennen hajaannusta. Ensimmäisen kerran, ehkä vuonna 1904, Etelä-Suomesta tuli Ouluun kaksi esikoisten saarnamiestä, **Antti Kolehmainen** ja **Niklas Milen** (Rauhan Side 1/85). Lähetysmatkoja alettiin tehdä tämän jälkeen säännöllisesti Pohjois-Pohjanmaalle, myös Haapavedelle. Hannes ja Fiia tekivät ilmeisesti parannuksen tuohon aikaan, samoin muutama muukin nuori. Sulina kertoi isänsä ja

Antti-papan muistelleen tuota aikaa:

Hannes: ”Saarnaaja oli Milen, toisen nimeä en muista. Kuuntelin puhetta, ja se tuntui oikealta, se kosketti. Ajattelin, että nyt pitää äidinkin päästä kuuntelemaan. Menin kotiin Haaramäkeen ja kerroin Kaija-äidille, että nyt on sellaiset puhujat, joita teidänkin kannattaa tulla kuulemaan. Äiti sitaisi pyhähuivin päähänsä ja totesi: ’Voihan tuota lähteä sitäkin soopaa kuuntelemaan.’ Kaija kuunteli saarnan ja tarkkaavaisena seurasi keskusteluja. Seuraavana päivänä hän lähti jälleen seuroihin ja iltaseurojen jälkeen alkoi kiittää: ’Herra Jeesus ole kiitetty! Vielä kuuluu oikea Isän ääni.’”

Antti-pappa: ”Minä olin vihainen, kun Kaija lähti. Tartuin Kaijan hameesta kiinni, niin että helma repesi, ja huusin: ’Et mene, mitä lie etelän harhaoppia ovat tuomassa tänne!’ Kaija meni vaan. Kaaduin ja tuntuu että kiukussani halkean. Tuli kauhea kuolemanpelko, jos tässä raivotessa kuolen, minne päädyn. Näin Jumala pysäytti, ja minäkin sain armon.”

Vuonna 1911 perhe muutti Ouluun ja Hannes meni töihin Pikisaaren konepajalle. He asettuivat asumaan konepajan henkilökunnan asuntoon. Hannes kävi töissä ja Fiia huolehti kodista ja lapsista. Perhe kasvoi; 1913 syntyi **Sylvi** ja 1915 **Viljo**. Oulussa oli uskovaisia ja seuroja pidettiin Päkkilän pirtissä, kun yhteisillä varoilla yhdessä rakennettu Uudenkadun rukoushuone jäi hajaannuksen jälkeen eriseuralle. Saarnaajina olivat mm. **Aapram Tikkanen** ja Muhoksella asuva **Iisakki Kukkonen**. Kohta Ouluun muuton jälkeen myös Hannes pyydettiin sananpalvelijaksi. 1920-luvulla, kun Tikkanen loitontui ja Kukkonen jäi yksin, **Juho Korhonen** aloitti Oulussa saarnaajana ja kävi usein saarnamatkoilla Sulinan kotona Kujanpäässä. Juho Korhosen puoliso oli Haapavedeltä kotoisin oleva **Maria Rautio**.

*Sulina 90-vuotispäivänään
vuonna 2000.*

Ensimmäisen maailmansodan aikaan

Kesällä 1915 Fiia oli alkanut puhua Hannekselle, josko jostain syrjäiseltä maaseudulta löytyisi uusi koti, kun Oulussa oli levotonta ja puute ruuasta. Häntä pelotti, kun venäläinen upseeri asui kadun toisella puolen, ja kaupungissa oli venäläinen varuskunta. Hannes löysi Haapavedeltä pienen Kujanpää-nimisen tilan, johon kuului kaksi torppaa, Ylitalo ja Kaketti. Fiia ilahtui, olihan Haapavesi heidän syntymä- ja lapsuusseudunsa. Hän pääsi myös lähelle vanhempiaan, jotka asuivat muutaman kilometrin päässä. Talossa oli vain pirtti ja kamari sekä kylmä porstua, mutta kyllä se aluksi riittäisi heille. Ja niinpä he päättivät muuttaa. Mutta muutto viivästyi, kun pikku-Sylvi sairastui eikä parantunut, vaan muutti taivaan kotiin.

Sulina kävi Leppiojan talossa kiertokoulua naapurin **Hannan** kanssa. Niilo oli jo Ojakylän kansakoulussa. Hannes lunasti kesällä Kaketti-nimisen torpan itselle, kun se sijaitsi hankalasti keskellä peltoja. Torpan hirsistä Kujanpään rakennettiin kaksi kamaria. Nyt heille mahtui kiertokoulunopettaja kortteeria pitämään ja muitakin yövieraita. **Kauko**-veli syntyi 1918, ja Hanneksen äiti, Kaija-mummu, kuoli Paavolassa tyttärensä luona. Hautajaisten jälkeen Antti-pappa tuli Kujanpään pieneen kamariin asumaan. Hän ei viihtynyt tyttären perheessä ilman Kaijaansa.

Sunnuntaisin Hannes luki Lutherin selitystä Galatalaispistolasta ja Raamattua. Monet kyläläiset kokoontuvat pirttiin kuuntelemaan. Kirkkoon oli pitkä matka. Ylitaloon oli muuttanut **Leviäkankaan Aappo** ja **Ottilia** lastensa **Esterin** ja **Veikon** kanssa. Ottilia oli uskovainen. Esteri muisteli, että hän kävi äitinsä kanssa Kujanpäässä seuroissa, ja jo 9-vuotiaana hänelle kirkastui elävä usko.

Sisällissodan jälkeen

Vuonna 1920 Haapavedellä riehui useita ihmishenkiä vaatinut espanjantauti. Hannes sairastui vakavasti kevättalvella, mutta onneksi parani. He muut säästyivät taudilta. Saman vuoden syksyllä Sulina aloitti koulunkäynnin Ojakylän kansakoulussa, jonne oli viisi kilometriä matkaa. Niilon kanssa he lähtivät yhdessä ja matkalla liittyi mukaan Ylitalosta Esteri ja muista taloista lisää lapsia, niin että heitä oli melkoinen lauma taivaltamassa syksyn viimassa ja talven pyryissä ja pakkasissa. Välillä lunta oli niin paljon, että kahlaaminen ei onnistunut, vaan lapset asettuivat makaamaan vierekkäin hangelle ja pyörimällä jatkoivat matkaa.

”Ei ollut koulukyytiä. Kerran jouduttiin jäämään koululle yöksi, sillä opettaja ei päästänyt meitä pimeällä sakean lumipyryn sekaan. Seuraavana päivänä isä tuli hakemaan meidät hevosella. Rekeen vällyjen alle pakkauduimme kaikki Leppiojanperän koululaiset”, Sulina kertoi.

Pari kertaa vuodessa lähetysmiehet tulivat Oulusta ja

Sulina, Pentti, Viljo ja Antti-pappa kuistin edessä Kujanpäässä kesällä 1929.

Haapaveden rukoushuone 1900-luvun alussa.

Etelä-Suomesta. Sulina muisti muutamia nimeltä mm: **Kukkonen, Vainio, Hirvonen, Luoma, Nieminen**. Silloin oli pirtti täynnä. Seuroihin tultiin Lemetistä, Pietilästä ja Apajanpäästä, kirkonkylältäkin, vaikka siellä oli rukoushuone, jossa oli myös seurat joskus, tosin harvoin, kun eriseuraisetkin kokoon tuivat siellä. Varsinkin Luomaa tultiin kuuntelemaan lähes kaikista naapureista, vaikka muuten uskonasiat eivät kiinnostaneet. Vuosikymmenien päästä joku naapuri saattoi kysyä: ”Vieläkö Luoma saarnaa?” He oikein odottivat, milloin hän karjaisee, niin että ikkunat helähtävät. Salmenniemellä oli myös seuroja. Sulina lähti isän mukaan mielellään, kun Apajanpäässä oli hyvät ystävät **Jylängin Mari** ja **Hilda**. Mari oli tasan vuoden häntä vanhempi ja Hilda toista vuotta nuorempi. Joskus Sulina jäi ystävien luo yöksi. He nukkuivat kolmisin kamarin sivustavedettävässä sängyssä ja toisella seinustalla olevissa sängyissä nukkuivat lähetyismiehet.

”Usein meidän tyttöjen oli vaikea olla kikattamatta, kun saarnaajien nukahdettua sängyistä alkoi kuulua monenlaisia kuorsauksia, tuhinoita, ym. ääniä”, Sulina naurahti.

Hilda avioitui **Eino Oksasen** kanssa ja he muuttivat myöhemmin Huittisiin. Lähetysmiehenäkin toiminut **Markku Oksanen** oli heidän poikansa.

Hannes haettiin myös vanhusten ja sairaiden luo sekä antamaan heikoille vastasyntyneille hätäkaste.

”Lapset, herättää hyvästelemään äiti. Hän lähtee nyt taivaan kotiin.”

Hänellä oli myös jäsentenkorjaajan taito. Hänen luokseen tuotiin hoidettaviksi ihmiset ja kotieläimet. Kaikki eivät kuitenkaan pitäneet uskovaisesta isännästä. Eräänä yönä Sulina heräsi, kun pirtissä puhuttiin hiljaa. Hän kurkisti peiton alta, keitä isän luo oli

tullut. Opettaja **Välitalo** ja **Partasen** isäntä juttelivat. Isä veti saappaat jalkaan ja puki ulkovaatteet päälleen, ja mieskolmikko häipyi ulos. Oli kieltolain aikaa, ja tämä kolmikko valvoi, että lakia ei rikota. Heille oli ilmoitettu metsässä oleva pontikanttilauspaikka. Sitä he lähtivät hävittämään. Tämä herätti vihaa viina-tehtailijoissa, henkeäkin uhattiin. Eräs mies kertoi kuolinvuoteellaan, että hän oli aikonut tappa opettaja Välitalon ja väijynyt tätä pensaikossa, mutta opettajalla oli varjelus

mukana, sillä hän matkustikin eri tietä.

Sulina kävi Ojakylän koulussa Esterin ja Hannan kanssa. Niilo-veli oli kirkonkylällä yhteiskoulussa. Vuonna 1921 perheeseen syntyi jälleen poika, Pentti. Nyt Sulinalla oli neljä veljeä ja Sylvi-sisko taivaassa. Vuonna 1923 Sulina pääsi isän mukana Lahteen Onnelantien rukoushuoneen ensimmäisiin isoihin seuroihin. Hän muisti sieltä **Heleniukset** ja monta tuttua lähetysmiestä jotka olivat käyneet Haapavedellä. Muutaman tytön kanssa hän oli jonkin aikaa kirjeenvaihdossa, kauimmin Lappeenrannasta kotoisin olevan **Tuomen** tytön.

Talon emännän vastuu äidin kuoleman jälkeen

Sulina sai koulusta hyvän päästötodistuksen, mutta Hannes ei päästänyt häntä yhteiskouluun, koska äiti tarvitsi kotona apua ja kirkolta olisi pitänyt hankkia asunto, kun matkaa oli 14 kilometriä. Vuonna 1926, 25.7. Jaakon päivänä, Sulina sai vihdoon pikkusiskon, **Helvin**, josta tuli sittemmin äitini. Fiia-äiti ei alkanut toipua synnytyksestä, vaan munuaisten toiminta heikkeni ja hänet vietiin Oulun diakonissalaitokselle hoidettavaksi. Yhtäkkiä 16-vuotiaalle Sulinalle tuli suuri vastuu koko taloudesta, johon kuului vauva, isä, lähes 90-vuotias isoisa, ja kolme pikkuveljeä, Niilo oli jo Oulussa. Onneksi Esteri oli usein apuna ja Hannes otti navettatöihin piian. Äiti palasi jouluksi kotiin edelleen sairaana. Hän ei jaksanut tehdä juuri mitään muuta kuin opastaa tyttärtään arkiaskareissa. Äidin tila heikkeni vähitellen.

Sulina muisti yön, jolloin isä herätti heidät: ”Lapset, herätkää hyvästelemään äiti. Hän lähtee nyt taivaan kotiin.” Isä ohjasi Sulinan, Viljon, Kaukon ja Pentin kamariin, jossa Fiia-äiti lepäsi. Helvi-vauva nukkui kätkyessä. Vanha Antti-pappa seisoi keppiin tukien. Äiti hengitti vaivalloisesti, mutta jaksoi avata silmänsä ja nostaa hieman kättään kuin siunatakseen lapsensa. Sitten hän silmät loistaen lausui: ”Herra Jeesus, saavun luoksesi.” Isä sulki äidin silmät ja silitti hänen poskeaan. Sulina nyyhkytti. Pojat seisoivat päät painettuina, Pentti tarrautui isän jalkaan.

”Miksi Jumala otti lapsilta äidin näin varhain?

Minun vuoro olisi ollut”, Antti-pappa huokasi.

Oli helmikuun 24. päivä vuonna 1927. Esteri muisteli tuota aikaa, kun hän ollessaan Kujanpäässä auttamassa näki ensimmäisen kerran vainajan. Kuolema pelotti häntä, mutta kun hän Sulinan ja Ottilia-äidin kanssa pesi ja puki Fiian, tämä ei ollut yhtään pelottava. Esteri sanoi, että Kujanpään emäntä lepäsi kauniina ja onnellisen näköisenä. Kuolemanpelko haihtui.

Talossa ei ollut enää emäntää, mutta Sulina teki parhaansa, vaikka välillä ankara kaipuu ja valtava äidin ikävä iski. Iltaisin päästyään vuoteeseen hän itki väsyneenä ja kirjoitti muistovihkoon: ”Oi elo mitä oletkaan, olet tuskaa ja kyyneleitä. Ei ole enää äitiäkään minulla, minä orpo ja onneton. Kirjoitti eräs paljon kärsinyt orpo tyttö.” Navettapiika heillä oli, ja Hannes palkkasi **Iida**-serkun apulaiseksi kotitöihin. Pojista ei ollut paljon apua. Niilo oli Oulussa, Viljo oli 12, Kauko 9, ja he kävivät koulua, ja 6-vuotias Pentti oli Antti-papan kaverina tai naapurin lasten kanssa leikkimässä. Kauko sairastui kesällä vakavasti ja muutaman viikon kuluttua Hannes-isä sai kantaa poikansa Fiia-äidin viereen.

Neljän vuoden jälkeen Hannes toi taloon uuden emännän. Sulina pääsi Alamaan emäntäkouluun ja nauttimaan ikäistensä seurasta. Emäntäkoulun jälkeen hän sai työpaikan Haapaveden pappilassa, ja myöhemmin hän muutti Etelä-Suomeen, josta ajasta on myös paljon muistoja.

Seuraväki istui säkkien päällä

Kerron vielä yhden muiston ehkä vuodelta 1931. Haapavedellä oli hajaannuksen jälkeen jäänyt rukoushuone esikoisten, vanhoillisten ja uudenheräyksen yhteiseen käyttöön, sillä testamentista ei selvinnyt, kenelle se oikeastaan oli lahjoitettu. Vanhoillisille maksettiin jäsenmaksu käytöstä. **Anders Holm** ja **Juho Hirvonen** olivat lähetysmiehinä ja seurat oli sovittu rukoushuoneella pidettäväksi, mutta vanhoilliset olivat tuoneet myyjäisiä varten lattian ja penkit täyteen peruna- ja naurissäkkejä sekä jyv- ja jauhopusseja ym. syksyn satoa. Seurat pidettiin, ja esikoisten seuraväki istui säkkien päällä. Holm saarnasi. Hän muisti tämän Haapaveden seurapäivän joka kerta tavatessaan Sulinan. Muutaman vuoden päästä rukoushuoneen lahjoittajan pojanpoika vahvasti allekirjoituksellaan vanhoilliset omistajiksi, vaikka hänen vaimonsa sanoi, että esikoisille rukoushuone oli luvattu. Harvoin esikoiset olivat käyttäneet rukoushuonetta; seuroja oli pidetty kodeissa ja näin jatkettiin. ■

Liisa Kiljunen

Isä meidän -rukous

VÄHÄN KATEKISMUKSEN OPETUS

Isä meidän, joka olet taivaissa.

MITÄ SE MERKITSEE?

VASTAUS: Jumala tahtoo näin rohkaista meitä uskomaan, että hän on oikea Isämme ja me hänen oikeita lapsiaan, niin että voisimme häntä pelottomasti ja täysin luottavaisesti rukoilla niin kuin rakkaat lapset rakasta isäänsä.

Ensimmäinen pyyntö

Pyhitetty olkoon sinun nimesi.

MITÄ SE MERKITSEE?

VASTAUS: Jumalan nimi on kyllä sinänsä pyhä, mutta me pyydämme tässä rukouksessa, että se pyhitettäisiin meidänkin keskuudessamme.

MITEN SE TAPAHTUU?

VASTAUS: Kun Jumalan sanaa opetetaan puhtaasti ja selkeästi ja me Jumalan lapsina myös elämme sen mukaan. Auta meitä siihen, rakas taivaallinen Isä! Mutta joka opettaa ja elää toisin kuin Jumalan sana opettaa, se häpäisee keskuudessamme Jumalan nimen. Varjele meitä siitä, taivaallinen Isä!

Toinen pyyntö

Tulkoon sinun valtakuntasi.

MITÄ SE MERKITSEE?

VASTAUS: Jumalan valtakunta tulee kyllä itsestäänkin, ilman rukoustamme, mutta me pyydämme tässä rukouksessa, että se tulisi meidänkin luoksemme.

MITEN SE TAPAHTUU?

VASTAUS: Taivaallinen Isä antaa meille Pyhän Hengensä, niin että me hänen armonsä vaikutuksesta uskomme hänen pyhän sanansa sekä elämme Jumalan omina täällä ajassa ja siellä iankaikkisuudessa.

Kolmas pyyntö

Tapahtukoon sinun tahtosi myös maan päällä niin kuin taivaassa.

MITÄ SE MERKITSEE?

VASTAUS: Jumalan hyvä, armollinen tahto tapahtuu kyllä ilman rukoustammekin, mutta me pyydämme tässä rukouksessa, että se tapahtuisi myös meidän keskuudessamme.

MITEN SE TAPAHTUU?

VASTAUS: Jumala murskaa ja estää kaikki pahat suunnitelmat ja voimat, kuten Perkeleen sekä maailman ja oman itsekkään minämme tahdon, jotka eivät antaisi meidän pyhittää hänen nimeään eivätkä hänen valtakuntansa tulla luoksemme. Hän myös vahvistaa ja varjelee meitä pysymään lujina hänen sanassaan ja uskossa elämämme loppuun asti. Tämä on hänen armollinen, hyvä tahtonsa.

Neljäs pyyntö

Anna meille tänä päivänä meidän jokapäiväinen leipämme.

MITÄ SE MERKITSEE?

VASTAUS: Jumala antaa pyytämättäkin jokapäiväisen leivän kaikille, myös pahoille ihmisille, mutta me pyydämme tässä rukouksessa, että hän auttaisi meitä käsittämään tämän ja vastaanottamaan jokapäiväisen leipämme kiitollisina.

MITÄ TARKOITTAJOKAPÄIVÄINEN LEIPÄ?

VASTAUS: Kaikkea, mitä ruumiimme ravinnokseen ja muuten välttämättä tarvitsee. Siihen kuuluvat ruoka, juoma, vaatteet, kengät, koti, pelto, karja, raha, omaisuus, kelpo aviopuoliso, kunnolliset lapset, kunnollinen palvelusväki, kunnolliset ja luotettavat esimiehet, hyvä hallitus, suotuisat säät, rauha, terveys, järjestys, kunnia, hyvät ystävät, luotettavat naapurit ja muu sellainen.

Viides pyyntö

Ja anna meille meidän syntimme anteeksi, niin kuin mekin anteeksi annamme niille, jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.

MITÄ SE MERKITSEE?

VASTAUS: Pyydämme tässä rukouksessa, ettei taivaallinen Isä ottaisi huomioon syntejämme eikä niiden vuoksi torjuisi pyyntöjämme. Sillä me emme ensinkään ansaitse sitä, että saisimme mitä pyydämme, vaan Jumala tahtoo antaa meille kaiken armosta. Me teemme näet joka päivä paljon syntiä emmekä ole ansainneet mitään muuta kuin rangaistuksen. Samoin haluamme mekin todella sydämemme pohjasta armahtaa niitä, jotka ovat rikkoneet meitä vastaan, sekä mielellämme tehdä heille hyvää.

Kuudes pyyntö

Äläkä saata meitä kiusaukseen.

MITÄ SE MERKITSEE?

VASTAUS: Jumala ei kylläkään ketään kiusaa, mutta pyydämme tässä rukouksessa häneltä suojelusta ja varjelusta, etteivät Saatana, maailma ja oma itsekäs minämme pettäisi meitä, johtaisi meitä väärään uskoon, epätoivoon eivätkä muuhun suureen häpeään ja pahuuteen. Ja vaikka ne meitä ahdistaisivatkin, pyydämme, että viimein kuitenkin saisimme niistä voiton.

Seitsemäs pyyntö

Vaan päästä meidät pahasta.

MITÄ SE MERKITSEE?

VASTAUS: Kokoamme tämän rukouksen pyynnöksi, että taivaallinen Isä vapauttaisi meidät kaikesta pahasta, koska se ruumista tai sielua, omaisuutta tai kunniaa, sekä antaisi meille vihdoon, viimeisen hetkemme tullessa, autuaan lopun ja ottaisi meidät armollisesti tästä murheen laaksosta luoksensa taivaaseen.

Aamen.

MITÄ SE MERKITSEE?

VASTAUS: Minun on oltava varma siitä, että taivaallinen Isä mielellään ottaa vastaan ja kuulee tällaiset pyynnöt, sillä hän on itse käsenyt meidän näin rukoilla ja luvannut meitä kuulla. Aamen, aamen merkitsee: kyllä, näin tapahtuu aivan varmasti. ■

Lähde: Martti Lutherin Vähä Katekismus

Lähetystyön jatkuminen Venäjällä

ENSIMMÄINEN "TUNNUSTELUMATKA" TEHTIIN
HELMI-MAALISKUUN VAIHTEESSA

Saarnaajat ovat yhdessä Lähetystoimikunnan kanssa keskustelleet seurakuntavierailujen käynnistämisestä Venäjälle pitkän tauon jälkeen. Inkerin kirkon eri seurakunnista olemme saaneet useita pyyntöjä, tulla heidän vieraakseen ja julistamaan Jumalan sanaa. Kaikkien meidän toiveena on ollut, että "me yhdessä ollessamme virkistyisimme yhteisestä uskostamme", kuten apostoli Paavali kirjoittaa Roomalaiskirjeessään.

Pyhäinpäiväseurojen yhteydessä pidetyssä saarnaajien kokouksessa asia oli esillä. Siellä päätettiin, että teemme vuoden 2025 alkupuolella kolme tunnustelumatkaa Pietarin alueen ja Länsi-Inkerin seurakuntiin. Ensimmäinen matkoista toteutettiin 27.2.–3.3.2025. Kohdepaikkakuntina olivat Toksovan ja Haapakan kaan seurakunnat sekä Pyhä Marian seurakunta Pietarissa. Lähetysmiehinä tällä matkalla olivat **Timo Marttinen** ja **Eero Nieminen**.

Pietariin kuljettiin Viron kautta, koska Suomen itärajan rajanylityspaikat olivat suljettuina. Tallinnan ja Pietarin välillä toimii useita bussilinjoja, joten myös me pääsimme matkustamaan kätevästi bussilla. Koska bussi lähti aamulla jo klo 8, olimme edellisen yön hotellissa lähellä linja-autoasemaa. Rajanylitys Narva/Ivangorod tulliasemalla tapahtui jalkaisin. Saman bussifirman auto odotti rajan toisella puolella ja matka jatkui sujuvasti. Tullitarkastukset menivät menomatalla hyvin joutuisasti. Paluumatkakalla oli selvästi tarkemmat tarkastukset. Evankeliumi on kuitenkin vapaa! Narvassa asuva ystävämme **Aino Semjonova** avusti meitä menomatalla rahanvaihdossa ja

piti meille jopa jonopaikkaa mennessämme Narvan tulliin.

Olimme Pietarissa perjantaina 28.2. illansuussa. Toksovan kirkkoherra **Aleksei Uimonen** oli meitä vastassa linja-autoasemalla. Hän oli suunnitellut meille ohjelman koko viikonlopuksi ja toimi koko ajan tulkkina sekä autonkuljettajana. Ensimmäiseksi vierailimme emerituspiispa **Aarre Kuukaupin** kodissa. Piispa otti yhdessä **Alina**-vaimonsa kanssa meidät ilolla vastaan ja tarjosivat päivällisen. Sen jälkeen siirryimme noin 200 metrin päässä olevaan Kelton kirkkoon, jossa alkoi klo 19 raamattutunti. Raamattutunnilla tutkittiin psalmia 96 Aarre-piispan johdolla.

Majapaikkana meillä oli Kuismalan kylässä sijaitseva Toksovan seurakunnan omistama asuinhuoneisto, "Toksovan pappila". Siellä hoidimme itse aamu- ja iltapalat.

Lauantaina 1.3. oli ensimmäiset seurakunnat kello 12 lähellä Toksovaa sijaitsevassa Osselin kylässä, **Sylvi Belousovan** kodissa. Paikalla oli kymmenen seuravierasta. Eero saarnasi Hepr. 12:n alkujakeiden johdoksella. Timon tekstinä oli Psalmi 139:n loppuosa. Saarnojen jälkeen Aleksei Uimonen asetti ehtoollisen. Lämminhenkisen seuratilaisuuden yhteydessä oli runsas ruoka- ja kahvitarjoilu. Tunnelma Sylvin kodissa oli täynnä iloa ja kiitosta.

Kello 16 alkoi seurakunnat Toksovan kirkon seurakuntatalissa. Vastaanotto oli sielläkin riemuisa. Paikalla 25–30 henkilöä, pääasiassa keski-ikäisiä miehiä ja naisia. Timo saarnasi Matt. 14:n johdolla ja Eero 1.

↑ Seurat Sylvin luona Osselin kylässä.

↖ Seurat Toksovassa.

Joh.3:n alkujakeiden johdatuksella. Tulkkeina palvelivat Aleksei Uimonen ja **Toivo Arikainen**. Seurat päättyivät kahvitarjoiluun. Jo klo 18 samassa paikassa alkoi nuortenilta, jossa myös saimme olla mukana.

Sunnuntaina 2.3. oli laskiaissunnuntai, jonka johdantolauselma kirkossa oli: *"Katso, me menemme ylös Jerusalemiin, ja kaikki on täysin toteutuva, mitä profeettain kautta on kirjoitettu Ihmisen Pojasta."* (LUUK. 18:31)

Evankeliumi (MARK. 10:35–45) kertoi Sebedeuksen poikien Jeesukselle tekemästä pyynnöstä. *"Anna meidän istua, toisen oikealla ja toisen vasemmalla puolellasi, sinun kirkkaudessaasi"*. Jeesus vastasi heille, että *"joka teidän keskuudessanne tahtoo suureksi tulla, se olkoon teidän palvelijanne; ja joka teidän keskuudessanne tahtoo olla ensimmäinen, se olkoon kaikkien orja. Sillä ei Ihmisen Poikakaan tullut palveltavaksi, vaan palvelemaan ja antamaan henkensä lunnaiksi monen edestä."*

Tästä laskiaissunnuntain aiheesta Timo saarnasi sekä Toksovan että Haapakankaan kirkossa. Aleksei Uimonen toimi molemmissa paikoissa liturgina. Haapakankaan oma kirkkoherra **Ivan Hutter** oli sairaana.

Eero palveli Pietarissa Pyhän Marian kirkossa suomenkielisessä jumalanpalveluksessa. Siellä oli sekä liturgina että tulkkina Toksovan diakoni Toivo Arikainen. Eerolla oli mahdollisuus myös tavata Pyhän

Marian seurakunnan kirkkoherra **Mihail Ivanov**. Hän ilmaisi sekä seurakunnalle että Eerolle ilonsa siitä, että Esikoiset suunnittelee seurakuntavierailujen käynnistämistä usean vuoden tauon jälkeen. Hän toivotti meidät lämpimästi tervetulleeksi nyt ja tulevaisuudessa. Eero pääsi käymään myös Pyhän Annan kirkossa, jossa hän tapasi kirkkoherra **Jevgeni Raskatovin**. Jumalanpalvelukseen emme siellä päässeet osallistumaan, koska ne olivat osittain samaan aikaan Pyhän Marian jumalanpalveluksen kanssa. Pyhän Annan messussa oli kirkkokansaa paljon, yli 150, pääasiassa nuoria ja keski-ikäisiä ihmisiä.

Matkajärjestelyt onnistuivat kaikin puolin hyvin. Meitä palveltiin kaikissa paikoissa suurella rakkautella ja innolla. Tuliaisina meillä on paljon rakkaita terveisiä Inkerin kirkon ystävilta kaikille meidän sananpalvelijoille ja seurakuntalaisille. Herra varjeli matkamme. Kiitos esirukouksista.

Eero ja Timo

"Ja missä kuljette, saarnatkaa ja sanokaa: 'Taivasten valtakunta on tullut lähelle'. Parantakaa sairaita, herättäkää kuolleita, puhdistakaa pitalisia, ajakaa ulos riivaajia. Lahjaksi olette saaneet, lahjaksi antakaa." (MATT. 10:7–8) ■

Armoistuin

”Sillä kaikki ovat syntiä tehneet ja ovat Jumalan kirkkautta vailla ja saavat lahjaksi vanhurskauden hänen armostaan sen lunastuksen kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa, jonka Jumala on asettanut armoistuimeksi uskon kautta hänen vereensä, osoittaaksensa vanhurskauttaan, koska hän oli jättänyt rankaisematta ennen tehdyt synnit jumalallisessa kärsivällisyydessään, osoittaaksensa vanhurskauttaan nykyajassa, sitä, että hän itse on vanhurskas ja vanhurskauttaa sen, jolla on usko Jeesukseen.”
(Room. 3:23–26)

Raamattu opettaa, että Jumala on määrännyt ihmisille nämä kaksi: tuomioistuimen niille suruttomille ja ylpeille, jotka eivät tahdo tunnustaa syntejään, ja armoistuimen niille köyhille ja omissatunnoissaan aroille, jotka tunnustavat syntinsä, pelkäävät Jumalan tuomiota ja haluaisivat saada armon.

Tämä armoistuin on Kristus, jonka Jumala itse on antanut turvapaikaksi niille, jotka eivät voi itsessään kestää Jumalan edessä. Tähän armoistuimeen tahdon turvautua kaikessa, mikä minulta puuttuu enkä anna synnin, kuoleman enkä perkeleen kauhistusten vieroittaa minua siitä. Jumalahan on asettanut tämän armon istuimen ja ohjaa meidät alati sen eteen. Menköt nuo toiset, ylpeät pyhimykset, Jumalan sanan

halveksijat ja vainoojat tuomioistuimen eteen. Totta-pahan saavat siellä tuomionsa.

Sen tuomioistuimen piirissä annamme heidän olla nöyrytyksensä saakka. Sinne me emme tahdo jäädä, vaan riennämme sieltä niin kauas kuin suinkin, armon istuimen vapauteen ja jääme turvalisesti siihen. Uhkaahan sana mitä hirmuisimmin kaikkia niitä, jotka tahtovat tulla Jumalan eteen omassa pyhydessään eivätkä välitä Kristuksen sovitukselta. Mutta armon istuimen edessä ei ole mitään vihaa, vaan sula armo ja anteeksiantamus. ■

*Luther
Mannaa Jumalan lapsille
joulukuun 16. päivänä*

Armon Sävel -laulukirjan mobiilisovellus

PUHELIMIIN JA TABLETTEIHIN LADATTAVA
SÄHKÖINEN LAULUKIRJA

Armon Säveln mobiilisovellus on koettu hyvin toimivaksi. Se on näppärä apu aina kun lauletaan eri tilanteissa. Lataa se App Storen tai Google Playn sovelluskaupassa. Sovelluksen nimi on "Armon Sävel". Latauksen hinta on 15 euroa.

Lataa Armon Sävel puhelimeesi ja opasta myös läheistäsi, joka ei ole tottunut toimimaan sovelluskaupoissa!

ADRESSIEN MYYNTIPISTE MYÖS LAHDEN RUKOUSHUONEELLA

Suru- ja onnitteluadresseja on tähän asti myyty vain verkkokaupassa ja Tampereen rukoushuoneella. Nyt myös Lahteen on avattu adressien myyntipiste. Lahdessa adressikaupasta vastaa **Kaija Halme**, puhelin 044 3201163.

Perille ja Tervehdys -adressit ovat tarkoitettu suruosanottoon. Ne sisältävät kolme sisälehti-vaihtoehtoa, joista kahdessa on raamatunlause ja yksi on tyhjä, johon lähettäjä voi kirjoittaa oman tervehdyksensä. Valmiit raamatunpaikat ovat: "Herra on minun paimeneni, ei minulta mitään puutu" (Ps. 23:1) ja "Jeesus sanoo: Minä

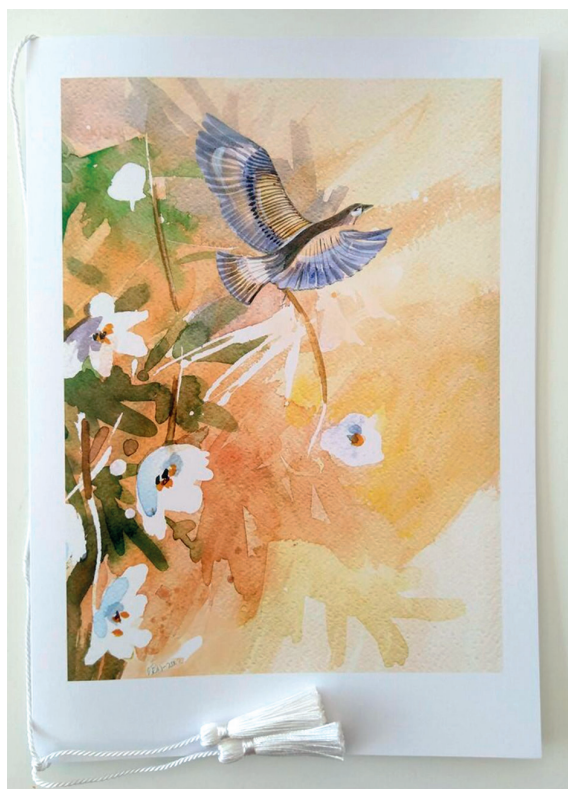
tunnen ne, jotka seuraavat minua ja minä annan heille iankaikkisen elämän." (Joh. 10:27–28)

Onnitteluaddressi sisältää sisälehdet, johon lähettäjä kirjoittaa haluamansa viestin.

Kaikkiin adresseihin sisältyy kirjekuori.

Verkkokauppa toimii jatkuvasti entiseen tapaan: www.esikoiset.fi/verkkokauppa

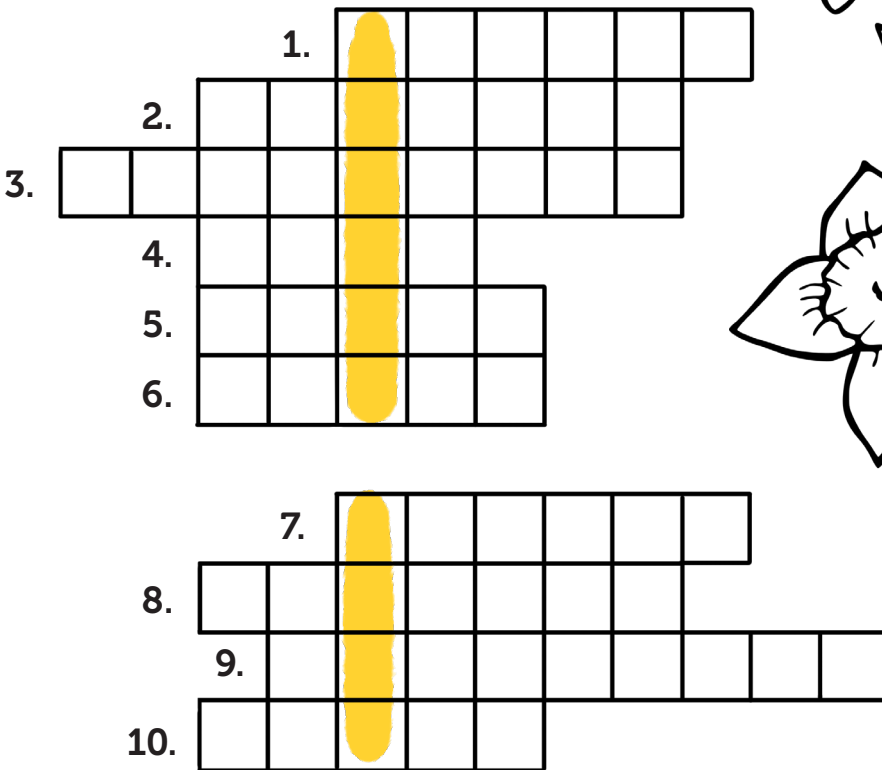
Adressit maksavat 10–12 euroa. Verkkokaupasta ostettaessa tulee lisäksi postitusmaksu. ■

PÄÄSIÄISEN ILOSANOMA

VASTAA KYSYMYKSIIN JA SELVITÄ, MITÄ ENKELI KERTOI NAISILLE JEESUKSEN HAUDALLA. OIKEAT VASTAUKSET LÖYTYVÄT RAAMATUSTA. VOIT PYYTÄÄ AIKUISELTA APUA RAAMATUNKOHTIEN ETSIMISEEN. VOIT MYÖS VÄRITTÄÄ KUKAT.

1. KUKA PETTI JEESUKSEN? (Matt. 26:14–15)
2. KUKA KIELSI JEESUKSEN? (Matt. 26:69–70)
3. MINKÄ NIMISESSÄ PUUTARHASSA JEESUS RUKOILI? (Matt. 26:36)
4. MILLÄ JEESUS MATKUSTI JERUSALEMIIN? (Matt. 21:5)
5. MISSÄ JEESUKSEN RUUMIS OLI KOLME PÄIVÄÄ KUOLEMANSÄ JÄLKEEN? (Matt. 27:59–60)
6. †
7. MIKÄ TAI KUKA OLI JEESUKSEN HAUDALLA PÄÄSIÄISAAMUNA? (Matt. 28:2–3)
8. KUKA PESI KÄTENSÄ? (Matt. 27:24)
9. MIKÄ REPEYTYI, KUN JEESUS KUOLI? (Matt. 27:51)
10. JEESUS ON TIE, TOTUUS JA _____. (Joh. 14:6)

VALONA MAAILMASSA

VARHAISNUORTEN LEIRI SÄRSJÄRVELLÄ

Särsjärven leirikeskus Padasjoella täyttyi iloista 12–16-vuotiaista nuorista, jotka saapuivat eri puolilta Suomea varhaisnuorten talvileirille 10.-12.1.2025. Leirin teema ”Te olette maailman valo” kutsui nuoria pohtimaan omaa uskoaan ja sitä, miten voimme heijastaa Kristuksen valoa ympärillemme arjessa.

Leiriohjelmassa vuorottelivat Raamattuhetket, hartaushetket ja yhdessä vietetty vapaa-aika. Nuoret saivat syventyä Jumalan sanaan ja keskustella siitä pienryhmissä. Talvinen sää tarjosi hienot puitteet ulkoilulle, ja pelit sekä leikit toivat leiriin iloa ja yhteisöllisyyttä. Erityisen tärkeäksi nousi mahdollisuus tutustua uusiin uskonystäviin, joiden kanssa jaettiin ajatuksia ja

kokemuksia. Leirin ohjaajina uskomme, että leiri antoi rohkaisua ja voimaa elää kristittynä meille kaikille läsnäolueille.

Leirikeskus oli täynnä viimeistä petipaikkaa myöden, ja mukana oli yhteensä 35 nuorta. Viikonloppu sujui hyvässä hengessä, ja oli ilo nähdä, miten nuoret viihtyivät ja saivat uusia ystäviä.

Kiitämme Taivaan Jumalaa siitä, että Hän siunasi leiriämme, antoi turvallisen viikonlopun ja vahvisti yhteistä uskon matkaamme. Jäämme odottamaan seuraavia kohtaamisia ja sitä, miten voimme edelleen toimia valona maailmassa. ■

Riku Marttinen

ESIKOISTEN TOIMINTAA LAPSILLE JA NUORILLE 2025

- Virkistyspäivä Nurmijärvellä Säaksjärven leirikeskuksessa 24.5.2025
- Saarenmaan matka 1.–3.8.2025
- Helsingin alueen leirit heinäkuussa Mallinkaisten leirikeskuksessa
- Isä- ja poikaleirit Särsjärvellä Padasjoella elo–syyskuussa 2025
- Äiti- ja tyttärelleiri syys–lokakuussa 2025
- Joululauluilta Tampereella joulukuussa

Näiden lisäksi on nuorteniltoja sekä paikkakunnilla, että kaikkien isojen seurojen yhteydessä. Tarkemmat tiedot esikoiset.fi-sivustolta. ■

Äidin muistolle

Harri Anttonen piti tämän puheen äitinsä muistotilaisuudessa 24.8.2024. Helvi Anttonen syntyi 21.3.1933 Padasjoella ja kuoli 27.7.2024 Ylöjärvellä. Hänet siunattiin Padasjoen kirkossa ja laskettiin haudan lepoon miehensä Auliksen viereen.

Kiitos teille kaikille, jotka olette tänään tulleet tänne muistelemaan Äitiä ja saattamaan häntä viimeiselle matkalle. Kiitos myös kaikista niistä kauniista muistopuheista, mitä olemme saaneet täällä kuulla.

Kun on kyse Äidistä, olisi niin paljon mistä voisi kertoa. Niin paljon, että siitä saisi melkoisen maratonpuheen aikaiseksi. Kun en ole perinyt niitä Äidin puhujan lahjoja, niin koetan tässä vain lyhyesti kertoa jotain niistä omista rakkaimmista muistoista, mitä minulla on Äidistä.

Kuten täälläkin on tänään kuultu, niin Äidille nämä hengelliset asiat, uskon asiat, olivat aina tärkeimpänä elämässä. Minullakin ne monet varhaisimmat muistot omasta lapsuudesta, ovat niistä kerroista, kun Äiti kertoi meille lasten ystävästä Jeesuskesta, ja luki meille *Ikuisista kertomuksista* tarinoita Raamatusta, Jumalasta ja Vapahtajasta.

Eräs asia, mikä on kalleimpana jäänyt mieleen lapsuudesta, ovat nuo kerrat, kun nukkumaan mentäessä Äiti joka ilta sängyn vieressä piti meille iltarukouksia. Lähes aina ne rukoukset olivat samat: ”Levolle lasken Luojaani, Armias ole suojaani. Jos sijaltain en nousisi, taivaaseen ota tykösi” ja ”Tule Jeesus lapses luo, armoa ja siunausta suo, tue pientä horjuvaa, johda tietä oikeaa.” Ja joka kerta tuo rukoushetki päättyi sanoihin: ”Nuku Herran rauhaan, Taivaan isän suojaan.”

Nämä hetket ovat jääneet muistoihin niin kalliina, että vielä tänäkin päivänä, nukkumaan mennessä, tulee usein toistettua nuo samat rukoukset.

Tamperelaisella runoilijalla, **Lauri Viidalla**, on runo *Alfhild*, jossa hän kertoo äidistään. Tuo runo on aina tuonut mieleen myös oman Äitini, ja erityisen voimakkaasti näinä viime aikoina. Runo alkaa sanoilla: ”Äidit vain nuo toivossa väkevät, Jumalan näkevät. Heille on annettu voima ja valta, kohota unessa pilvien alta, ja katsella korkeammalta.”

Olen aina kokenut sen, miten Äidillä oli vahva usko siihen, kuinka kaikki asiat johdetaan ja hoidetaan ylhäältä. Ne lukemattomat kerrat, kun tuli käännyttyä Äidin puoleen, omissa elämän ongelmassa ja kysymyksissä, hän jaksoi aina kuunnella ja neuvoa. Viimeisetkin vuodet ulkomailla asuttaessa tuli lähes säännöllisesti soiteltua videopuheluita Äidin kanssa. Ja jos oli niin, etten ollut vähään aikaan soittanut, niin hän jo kohta soitteli takaisin.

Usein myös Äidille soitettaessa hän oli varattuna toisessa puhelimesta, kun joku toinen haki tukea ja neuvoa omiin ongelmiinsa. Monien ystävien lisäksi, suuren perheen vanhempana, isovanhempana ja isoisovanhempana, hänellä oli monta huolen ja esirukouksen kohdetta.

Äidillä oli aina aikaa jutella. Ja vaikka se meillä useimmin

olikin niin, että hän pääasiassa puhui ja minä kuuntelin, päättyivät kaikki nuo keskustelut aina, niihin lohduttaviin sanoihin, että annetaan Taivaan Isä hoitaa, Hänen käteen saamme tuoda kaikki.

Ei ollut sellaista asiaa mitä äidille ei olisi voinut kertoa. Eikä silloin edes tullut mieleenkään, että ne jotenkin rasitaisi häntä. Hän tuntui aina niin vahvalta.

Vaikka ihan viimeiset vuodet hän oli sairaudesta väsynyt, saamme olla hyvin kiitollisia Äidin pitkästä iästä, ja niistä kaikista ihanista hetkistä, joita saimme hänen kanssaan viettää, yhdessä matkaa tehden. Hän on nyt päässyt perille, taivaan kotiin.

Jos jatkan tuon Lauri Viidan runon loppuun vähän mukaellen:

*Helvi, hän joka synnytti minut,
on joka yö sinne purjehtinut,
missä nyt Aulis tullen ja mennen,
murahtaa vain kuin täälläkin ennen.*

*Siellä he kulkevat tähtien rivissä kirkasta vanaa;
Isä ja Äiti peräkanaa.*

*Sieltä he katsovat kotoista mäkeä;
kissoja, koiria, tuttua väkeä.*

*Viittoen, luikaten parhaansa mukaan,
etemme loukkaisi maailman kivissä jalkaamme kukaan.*

*Siellä he jossakin planeetalla,
puutarhakeinussa pihlajan alla;
Istuvat ääneti nuoruusmuistoissa,
morsiusparina Tampereen puistoissa.
Ostaen kahvit ja pullat kai,
jos sattuu olemaan perjantai.*

*Ja sitten kun Ikuri aamun saa,
Äitini vuoteen valmistaa.*

*Ja linnut, linnut helääh;
oi kuinka on ihana elää.*

*Ja tuutia lasten lapsiaan
ja kertoilla kauniita uniaan.*

*Niin suuri on Jumalan taivas ja maa,
oi lapseni rakastakaa!*

Kiitos kaikesta rakas Äiti, niin paljon sanomatta jäi. Nuku nyt Herran rauhaan, Taivaan isän suojaan. ■

Harri Anttonen

Esikoiset ry:n paikallinen toiminta

Esikoiset ry:n toiminta on laajaa. Monet paikkakunnat ovat ryhmittyneet yhteistoiminta-alueiksi ja järjestävät yhteisiä seuroja ja muuta toimintaa. Seuroja järjestetään alueellisesti yleensä joka sunnuntai. Seurojen lisäksi järjestetään myös pyhäkouluja, nuorteniltoja, raamattupiirejä sekä lasten ja nuorten leirejä. Tilaisuuksista saa lisätietoja oheisilta paikkakuntien yhteyshenkilöiltä sekä Esikoiset ry:n verkkosivuilta www.esikoiset.fi. Sieltä voi myös kuunnella seuroja ja muita tilaisuuksia.

Paikkakunta	Yhteyshenkilöt
Helsinki	Eero Heiliö 050 502 3560 eero.heilio@gmail.com
Hämeenlinna	Jaakko Ansaharju 040 506 3022 jaakko.ansaharju@live.com
Keitele ja Kuopio	Sami Kantoluoto 040 513 8210 sami.kantoluoto@iki.fi
Lahden seutu	Hemmo Toivonen 040 514 7013 hemmo77@hotmail.com
Lappeenrannan seutu	Markku Leivo 040 0257 595 markku.leivo@gmail.com
Mikkeli	Reino Seppänen 045 6512 456 reino.seppanen@gmail.com
Padasjoki	Reijo Rantanen 040 0490 858
Pori	Pauli Heino 050 3071 750 pauli.heino.ph@gmail.com
Tampere ja Sastamala	Jouni Paloniitty 050 5723 126 jouni.paloniitty@iki.fi
Teuva	Jaakko Sukari 050 590 8221 jaakko.sukari@gmail.com
Turku	Seppo Tuominen 050 5936800 seppo.tuominen@phpoint.fi
Utsjoki	Janne Aikio 040 9646 375 janne.aikio@yahoo.com

Tervetuloa valtakunnallisiin pääsiäisseuroihin Pöytyälle 19.–20.4.2025!

Pöytyän kirkko, Turuntie 1163

Lauantai

- 11.00 Kahvitarjoilu seurakuntakodilla
- 12.00 Seurat kirkossa
Ruoka- ja kahvitarjoilu seurakuntakodilla. Virsitilaisuus ruokailun jälkeen.
Sananpalvelijoiden kokous Riihikosken seurakuntatalolla.
- 17.00 Messu kirkossa
Messun jälkeen kahvitarjoilu
- 19.00 Nuortenilta

Sunnuntai

- 11.00 Kahvitarjoilu
- 12.00 Seurat kirkossa
Välillä ruoka- ja kahvitarjoilu
- 16.00 Seurat kirkossa
Kahvitarjoilu

Tervetuloa valtakunnallisiin juhannusseuroihin Lahteen 21.–23.6.2025!

Lauantai

- 10.00 Juhannuspäivän messu Ristinkirkossa
Välillä ruokailu Liipolan seurakuntakeskuksessa (bussikuljetus)
- 15.00 Seurat Ristinkirkossa
Kahvitarjoilu
- 17.00 Nuortenilta
Yhteinen illanvietto Luomaniemen leirikeskuksesta Nastolassa.

Sunnuntai

- 10.00 Sananpalvelijoiden kokous Liipolassa
- 12.00 Seurat Liipolassa
Välillä ruoka- ja kahvitarjoilu
- 17.00 Seurat Liipolassa

Maanantai

- 12.00 Keskustelutilaisuus Liipolassa
- 14.30 Yhdistyksen vuosikokous
Kokouksen jälkeen ruokailu
- 17.00 Seurat Liipolassa